



उल्हासनगर महानगरपालिका, उल्हासनगर

जा.क्र. उमपा/आ.का./४०२/२०२१

दिनांक : १२ ऑक्टोबर, २०२१

: आदेश :

विषय :- कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर "ब्रेक दी चेन" अंतर्गत नाटयगृहे, चित्रपटगृहे सभागृहे/मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक कार्यक्रम पुन्हा सुरु करण्याबाबत मार्गदर्शक तत्त्वे

- संदर्भ :- १) भारतीय साथ रोग नियंत्रण अधिनियम, १८९७
२) आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५
३) महाराष्ट्र शासन, अधिसूचना, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई, दि. १३ मार्च, २०२०
४) महसूल व वने, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुर्नवसन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचेकडील आदेश क्र. DMU-२०२०/C.R.९२/DisM-१, दि. ४ जून, २०२१, दि.१७ जून, २०२१, दि. २५ जून, २०२१
५) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचेकडील आदेश क्र.कोरोना २०२१/सी.आर.३६६/आरोग्य-५ दि. ११ ऑगस्ट, २०२१, दि. १६ ऑगस्ट, २०२१, दि.२४ सप्टेंबर, २०२१
६) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण ८२२०/प्र.क्र.२११ (भाग-१)/सां.का.४ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१
७) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०२०/प्र.क्र.६५/सां.का.१ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१
८) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण ८२२०/प्र.क्र.२२४/सां.का.४ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१

१. ज्या अर्थी, सध्या जगभरात पसरलेल्या कोरोना विषाणूची लागण राज्यातील काही भागात झाली आहे. सदर रोगाचा प्रसार टाळण्यासाठी शासनाने राज्यभर अनेक प्रतिबंधात्मक उपाययोजना लागू केल्या आहेत. त्यादृष्टीने राज्य शासनाने कोरोना विषाणूचा (COVID-१९) प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी राज्यात साथरोग प्रतिबंधात्मक कायदा, १८९७ दिनांक १३ मार्च, २०२० पासून लागू करून खंड २, ३ व ४ मधील तरतूदीनुसार अधिसूचना निर्गमित केलेली आहे.

२. ज्या अर्थी, वरील अधिनियम व नियमानुसार साथरोग अधिनियमाच्या खंड २(१) नुसार महानगरपालिका आयुक्त हे सक्षम प्राधिकारी घोषित करून त्यांना त्यांच्या कार्यक्षेत्रात कोव्हिड १९ वर नियंत्रण आणण्यासाठी व त्याचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी ज्या उपाययोजना करणे आवश्यक आहे त्या करण्यासाठी ते सक्षम असतील असे घोषित करण्यात आले आहे.

३. ज्या अर्थी, संदर्भिय शासन निर्णय क्र. ६ अन्वये दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ पासून नाटयगृहे पुन्हा सुरु करण्यास, शासन निर्णय क्र. ७ अन्वये दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ पासून चित्रपटगृहे पुन्हा सुरु करण्यास तसेच शासन निर्णय क्र. ८ अन्वये दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ पासून सभागृहे/ मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक

कार्यक्रम पुन्हा सुरु करण्यास परवानगी देण्यात आलेली आहे. नाटयगृहे, चित्रपटगृहे सभागृहे/मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक कार्यक्रम पुन्हा सुरु झाल्यानंतर कोव्हीड १९ चा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी प्रतिबंधात्मक कार्यवाहीच्या दृष्टीने काही निर्बंध लागू करणे आवश्यक असून, यापूर्वी वेळोवेळी दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना व नियमांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.


४. आणि ज्याअर्थी, मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांनी MISSION BEGIN AGAIN च्या अनुषंगाने यापूर्वी वेळोवेळी आदेश पारीत केले आहेत. त्यासह सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांनी दिनांक २४ सप्टेंबर, २०२१ रोजीच्या ब्रेक द चेन अंतर्गत सुधारित निर्देश संदर्भ क्र. ५ अन्वये पारित केलेले आहेत.

५. त्याअर्थी, साथरोग प्रतिबंधक अधिनियम १८९७ च्या कलम २ अन्वये, तसेच आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ च्या सर्व संबंधित तरतुदींसह प्राप्त अधिकारांचा वापर करुन आयुक्त, उल्हासनगर महानगरपालिका, उल्हासनगर हे शासनाने जाहीर केल्याप्रमाणे कोविड १९ च्या पार्श्वभूमीवर नाटयगृहे, चित्रपटगृहे सभागृहे/मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक कार्यक्रम संदर्भिय शासन निर्णय क्र. ६ ते ८ व सोबत जोडण्यात आलेल्या सर्व परिशिष्ट व भागासह उल्हासनगर महानगरपालिका हद्दीमध्ये दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ रोजीपासून नियंत्रित स्वरूपात सुरु करण्यास सदरहू शासन निर्णय जसेच्या तसे लागू करीत आहे. सर्व संबंधितांनी याची नोंद घ्यावी.

६. तसेच दरम्यानच्या कालावधीत शासनाकडून अन्य कोणत्याही सूचना/आदेश प्राप्त झाल्यास त्यांचे अनुपालन करणे देखील बंधनकारक असेल.

७. उक्त आदेशाची सर्व संबंधितांनी तात्काळ अंमलबजावणी करावी. सदरहू आदेशाची अंमलबजावणी करण्यास कोणत्याही व्यक्तीने टाळाटाळ केल्यास विरोध दर्शविल्यास संबंधितांचे विरुद्ध आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ मधील कलम ५१ ते ६०, साथरोग नियंत्रण अधिनियम, १८९७ व भारतीय दंड संहिता, १८६० कलम, १८८ मधील तरतुदीनुसार दंडनीय व कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल.

सदर आदेशाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.


(डॉ.राजा दयानिधी, भा.प्र.से.)
आयुक्त
उल्हासनगर महानगरपालिका

- सहपत्र :-
- १) महसूल व वने, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुर्नवसन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचेकडील आदेश क्र. DMU-२०२०/C.R.१२/DisM-१, दि. ४ जून, २०२१, दि.१७ जून, २०२१, दि. २५ जून, २०२१
 - २) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचेकडील आदेश क्र.कोरोना २०२१/सी.आर.३६६/आरोग्य-५ दि. ११ ऑगस्ट, २१, दि. १६ ऑगस्ट, २१, दि.२४ सप्टेंबर, २०२१
 - ३) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण ८२२०/प्र.क्र.२११ (भाग-१)/सां.का.४ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१
 - ४) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०२०/प्र.क्र.६५/सां.का.१ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१
 - ५) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण ८२२०/प्र.क्र.२२४/सां.का.४ दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१

प्रत-

१. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव.
२. मा. पालकमंत्री तथा मंत्री नगरविकास विभाग महोदयांचे खाजगी सचिव.
३. मा. मुख्य सचिव महोदयांचे विशेष कार्य अधिकारी.
४. मा. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग.
५. मा. जिल्हाधिकारी, ठाणे.
६. मा. पोलीस आयुक्त, ठाणे.
७. मा.महापौर, मा.उप महापौर, मा.सभापती स्थायी समिती, मा.सभागृह नेता, मा.विरोधी पक्षनेता, मा.सभापती प्रभाग समिती, सर्व गटनेता, सर्व सन्माननीय महापालिका सदस्य यांचेकडे माहितीसाठी.
८. मा.सभापती, महिला व बालकल्याण समिती/आरोग्य परिक्षण व वैद्यकीय सहाय्य समिती/महसूल समिती/पाणी पुरवठा व मलनिस्सारण समिती/सार्वजनिक बांधकाम समिती/नियोजन व विकास समिती/पूर्व प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण समिती/गलिच्छ वस्ती निर्मुलन समिती/क्रिडा समाज कल्याण व सांस्कृतिक कार्यक्रम समिती.
९. मा.पोलिस उप आयुक्त, परिमंडळ - ४, उल्हासनगर.
१०. सहाय्यक पोलिस आयुक्त, उल्हासनगर/अंबरनाथ.
११. वरिष्ठ पोलिस निरीक्षक, उल्हासनगर/मध्यवर्ती/विठ्ठलवाडी/हिललाईन/शिवाजीनगर पोलिस स्टेशन.
१२. जनसंपर्क अधिकारी, उ.म.पा. यांनी सदर आदेशाची उचित माध्यमांद्वारे जास्तीत जास्त प्रसिध्दी करावी.
१३. अतिरिक्त आयुक्त, उप आयुक्त(मुख्यालय), सर्व उप आयुक्त, सर्व विभागप्रमुख, उल्हासनगर महानगरपालिका.
१४. सर्व सहाय्यक आयुक्त, प्रभाग समिती कार्यालये.
१५. सिस्टीम मॅनेजर, संगणक विभाग यांजकडे महानगरपालिकेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्दीसाठी.
१६. सर्व नाटयगृहे,चित्रपटगृहे व सभागृहे/मोकळ्या जागा व्यवस्थापक, उल्हासनगर

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Department of Revenue and Forest, Disaster Management,
Relief and Rehabilitation, Mantralaya, Mumbai- 400 032
No: DMU/2020/CR. 92/DisM-1, Dated: 4th June , 2021

ORDER
Levels of Restrictions for Breaking the Chain

Reference:

1. The Epidemic Diseases Act, 1897.
2. The Disaster Management Act, 2005
3. Revenue and Forest, Disaster Management, Relief and Rehabilitation Department Order No. DMU-2020/C.R.92/DMU-I, dated 2nd May 2020, 3rd May 2020, 5th May 2020, 11th May 2020, 15th May 2020, 17th May 2020, 19th May 2020, 21st May 2020, 31 May 2020, 4th June 2020, 25th June 2020, 29th June 2020, 6th July 2020, 7th July 2020, 29th July 2020, 4th August 2020, 19th August 2020, 31st August 2020, 30th September, 2020 and 14th October 2020, 23rd October, 2020, 29th October, 2020, 3rd November, 2020, 14th November, 2020, 23rd November, 2020, 27th November, 2020, 27th November, 2020, 21st December, 2020, 24th December, 2020, 29th December, 2020, 14th January, 2021, 19th January, 2021, 29th January, 2021, 24th February, 2021, 15th March, 2021, 27th March, 2021, 4th April, 2021, 5th April, 2021, 13th April, 2021, 20th April, 2021, 21st April, 2021 29th April, 2021 and 12th May, 2021 and 30th May, 2021 (along with any additions and clarifications thereof)
4. Ministry of Home Affairs (MHA) Order No. 40-3/2020-PM-1 (A) Dated 1st May 2020, 11th May 2020, 17th May 2020, 20th May 2020, 30th May 2020, 29th June 2020, 29th July 2020, 29th August 2020, 30th September 2020 and 27th October 2020, 25th November, 2020, 28th December, 2020, 27th January, 2021 and 23rd February, 2021 and 28th May, 2021

Whereas, in exercise of the powers, conferred under the Disaster Management Act 2005, the undersigned, in his capacity as Chairperson, State Executive Committee has vide various orders imposed restrictions in the State to break the chain of transmission of the COVID 19 virus from time to time;

And whereas the State Government is satisfied that the State of Maharashtra continues to be threatened with the spread of COVID-19 virus;



And whereas the state Government, in order to effectively respond to the Covid 19 pandemic has substantially upgraded medical facilities available in the state for the testing as well as treatment of Covid 19 disease and has substantially increased the number of hospital beds including oxygen supported beds;

And whereas in order to ensure that State as a whole has adequate reserves of oxygen to cater to new Corona Cases, Oxygen as a resource is to be judiciously used at the state level to ensure that no part of the state faces shortage of the same during times of need and thus if oxygen requirement for the whole state for tackling Covid 19 patients is beyond a critical percentage of its own total production capacity, none of the parts of state may be allowed to relax restrictions and risk increase in numbers of infections;

And whereas various parts of the state are at various stages of infections and must correspondingly have different severity of restrictions to 'break the chain';

And whereas some of the districts need to be divided into different administrative units for the limited purpose of imposition of Covid restrictions, given administrative structures as well as, to a large extent, self-contained nature of basic economic activities;

And whereas it is imperative that decisions about severity of restrictions must be taken rationally on the basis of various parameters that might be considered as indicative of current and future severity of the infection as well as probable cases that may arise in foreseeable future for medical treatment as well as parameters that are indicative of availability and adequacy of medical resources for treating these future cases and that may raise alarm at the right time that the health system may be coming under duress and may get overwhelmed in coming days;

And whereas it is also important that there is an appreciation in the public at large about the reasons behind restrictions on economic activities so that their voluntary compliance may be expected and also that citizens are aware that restrictions are needed due to existing scale of pandemic so that their self-restrained behavior in compliance for Covid Appropriate Behavior may also be expected and also that citizens may realize that if with collective restrained and disciplined behavior they help to bring down the spread and thus allow more social and economic transactions to be freed from constraints;

Now therefore the Government in exercise of the powers conferred under Section 2 of the Epidemic Diseases Act, 1897, read with all other enabling provisions of The Disaster Management Act, 2005, finds it is necessary to impose various levels of restrictions in



different parts of the State based on the conditions in each respective district/ administrative unit to not only break the chain of transmission effectively but also to commence disciplined restart of various economic and social activities without forgoing the gains achieved in controlling the spread of Covid 19 infection through measures of restrictions.

In view of the above, following regulations are framed for effective measures of restrictions for containment of Covid 19 pandemic, in various administrative units of the State of Maharashtra.

I. Administrative Units:

A. Municipal Corporation of Greater Mumbai, Pune Municipal Corporation, Thane Municipal Corporation, Nashik Municipal Corporation, Pimpri Chinchwad Municipal Corporation, Aurganbad Municipal Corporation, Vasai-Virar Municipal Corporation, Navi Mumbai Municipal Corporation, Nagpur Municipal Corporation, Sholapur Municipal Corporation and Kalyan-Dombivali Municipal Corporation will be treated as separate administrative units.

B. Remaining area of each of 34 districts (other than Mumbai City and Mumbai Suburban District), after carving out areas under sub-section A, shall form a separate single administrative unit.

C. DDMA may propose any contiguous area with common characteristics and self-contained economic and social interactions, where the population is at least about one million, to be declared as a separate administrative unit for the limited purposes of this regulation, to CEO of State Disaster Management Authority for final approval and declaration.

II. Levels of Restrictions:

There shall be five levels of restrictions for different classes/ categories of activities. These levels of restrictions shall be applied based on two parameters: Case Positivity Rate and Percentage of Oxygen Beds Occupancy. Every Disaster Management Authority shall enforce these levels of restrictions over administrative units falling under its jurisdiction. The following levels of restrictions are hereby declared along with criteria as well as general guiding principles that may be adopted for containment measures –



Levels	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
Criteria	(Positivity < 5%) AND (Oxygen Beds Occupancy is less than 25%)	(Positivity < 5%) AND (Oxygen Beds Occupancy is between 25% and 40%)	(Positivity is between 5%. And 10%) OR (Oxygen Beds Occupancy is more than 40%)	(Positivity is between 10% and 20%) OR (Oxygen Beds Occupancy is more than 60%)	(Positivity is more than 20%) or (Oxygen Beds Occupancy is more than 75%)
General Guiding Principles	Regular / CAB/ Control over super spreaders like travel by local trains/ marriages etc.	Minimize attendance in closed spaces and Public Places/ Minimize group movements	Minimize movement post 5 PM on weekdays and on weekends.	No Post 5 PM Movement on weekdays and no movement on weekends, without urgent/ emergency reasons	No Movement without urgent/ emergency reasons.

III. Restrictions that are imposed on various economic/ social activities for various levels as envisaged above are to be thus.

S. No.	Levels/ Activities	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
1	Timings for shops/ establishments dealing with Essential Items	Regular	Regular	Till 4 PM on All Days	Till 4 PM On All Days	Till 4 PM on Weekdays/ Weekends closed except for Medical
2	Timings for shops/ establishments dealing with Non-Essential items	Regular	Regular	Till 4 PM On Weekdays	Closed	Closed
3	Malls/ Theatres (Multiplex as well as Single Screen) / Natyagriha etc.	Regular	50% Capacity	Closed	Closed	Closed



S. No.	Levels/ Activities	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
4	Restaurants	Regular	50% Capacity for Dining In	50% Capacity for Dining In - Till 4 PM only on Weekdays. After words Only Parcel/ Take Away and Home Delivery.	Only Parcel/ Take Away and Home Delivery	Only Home Delivery - No visiting
5	Local Trains	Regular/ Depending upon the trends of these parameters, however Local DMA may decide to put restrictions as per Level	Restricted - for Medical, essential and exemption/ women / DMA may put extra restriction	Restricted - for Medical, few essentials and women/ DMA may put extra restriction	Restricted - for Medical and few essentials	Restricted - Only for Medical Personnel
6	Public Places/ open grounds/ walk/ Cycling	Regular	Regular	5AM- 9 AM on every day	5 AM-9AM on week day, Closed on Weekends	Closed
7	Opening of Private Offices	All	All	All – Till 4 PM on working days, except Exemption Category	Exemption Category	Exemption Category
8	Office Attendance - Including government offices (private - if allowed)	100%	100%	50%	25%	15%

S. No.	Levels/ Activities	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
9	Sports	Regular	5AM- 9 AM/ 5 PM-9 PM for indoor games. Outdoor games are on whole day.	5AM- 9 AM/ 6 PM-9 PM. Outdoor only	5AM-9AM Outdoor only on weekdays, Closed on weekends.	Closed
10	Shooting	Regular	Regular	Bubble, No movement outside post 5 PM	Bubble and no crowd scenes/ No movement outside post 5 PM on weekdays and no movement outside throughout on weekends	Closed
11	Gatherings (Social/ Cultural/ Entertainment)	Regular	50% Capacity	50% Capacity and Till 4 PM on Weekdays	Closed	Closed
12	Marriages	Regular	50% Capacity of hall with maximum of 100 people	50 People	25 People	Only Family
13	Funerals	Regular	Regular	20 People	20 People	20 People
14	Meetings/ Elections - GB of local bodies/ cooperative bodies	Regular	50% Capacity	50% Capacity	50% Capacity	Only Online

Amr

S. No.	Levels/ Activities	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
15	Construction	Regular	Regular	Only Onsite labors or labors must leave by 4 PM	Only Onsite labors	Only Onsite labors/ Only essential construction
16	Agriculture	Regular	Regular	Till 4 PM On all days	Till 4 PM on weekdays	Till 4 PM on weekdays
17	E-commerce - Items as well as Services	Regular	Regular	Regular	Only Essentials	Only Essentials
18	Jamav Bandi/ Sanchar Bandi	None	Jamav Bandi	Jamav Bandi till 5 PM/ Sanchar Bandi after 5 PM	Sanchar Bandi	Sanchar Bandi
19	Gym/ Salon/Beauty Centers/SPA/Wellness Centers	Regular	50% capacity, only appointment	Till 4 PM, 50% capacity, only appointment, No AC	Till 4 PM, 50% capacity, only with prior appointment, No AC, Only Vaccinated customers	Closed
20	Public transport buses	Regular	100% - without Standing	100% - without standing	50% without standing	50% without standing
21	Cargo Movement (Max three persons (drivers/ helpers/ cleaners or others) may travel for whole rules for passengers shall apply.	Regular	Regular	Regular	Regular	With E-Pass

Gurukul

S. No.	Levels/ Activities	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
22	Inter-District Travel by for passengers either by private cars/ taxis/ Buses/ long distance trains.	Regular - Except if moving to or passing through with any stoppage in level 5, wherein passenger E-pass is a must	Regular - Except if moving to or passing through with any stoppage in level 5, wherein passenger E-pass is a must	Regular - Except if moving to or passing through with any stoppage in level 5, wherein passenger E-pass is a must	Regular - Except if moving to or passing through with any stoppage in level 5, wherein passenger E-pass is a must	To/ From movement along with Passing through, if there is any stoppage inside, allowed only with E-Pass. This will be given only in case of medical emergency or for performing essential duty.
23	Manufacturing: Export oriented units including MSMEs that need to fulfil export obligation	Regular	Regular	Regular	With 50% Staff, Movement with Transport Bubble	With 50% Staff, work only with Isolation bubble

Arunk

S. No.	Levels/ Activities	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5
24	<p>Manufacturing: 1. Essential Goods Manufacturing Units (Items classified as essential goods and Units producing raw material/packaging for any essential goods & entire supply chain) 2. All continious process industries (Units that require processes that are of such nature that these cannot be stopped immediately and cannot restart without considerable time requirement) 3. Manufacturing of items that are significant to national security and defense 4. Data Centers/ Cloud Service Providers/ IT Services Supporting Critical Infrastructure and Services</p>	Regular	Regular	Regular	With 50% Staff, Movement with Transport Bubble	With 50% Staff, Movement with Transport Bubble
25	<p>Manufacturing: All Other manufacturing units across sectors, which are not covered under essential, continious process or Export oriented units</p>	Regular	Regular	With 50% Staff-Movement with Transport Bubble	With 50% Staff -work only with Isolation bubble	With 50% Staff -work only with Isolation bubble

Notes:

1. For level 3, 4 and 5 wherever it is mentioned that an establishment shall be open till 4 PM it is expected that persons working thereat or taking a service



from that shall reach their homes by 5 PM and there shall be movements for reasons of either working in these or taking services from these establishments post 5 PM.

2. Few Essential services that are allowed to travel in local trains at higher levels shall be Medical, Government offices and Airport and Port services. SDMA may include some other services in this list if so deemed fit.
3. Whenever an E-Pass is required by a passenger, all the passengers in a vehicle shall require individual passes. Passenger vehicles shall require no separate pass.
4. Government offices and Emergency Services required for Covid 19 management to always work with 100% Attendance. Other government offices may have higher attendance than indicated in above table, in Mumbai with permission of Chief Secretary and in rest of the State, with the permission of respective Disaster Management Authorities.
5. Essential Services includes the following
 1. Hospitals, diagnostic centers, Clinics, vaccinations, Medical insurance offices, Pharmacies, Pharmaceutical companies, other medical and health services including supporting manufacturing and distribution units along with their dealers, transport and supply chain. Manufacturing and distribution of vaccines, sanitizers, masks, medical equipment, their ancillaries, raw material units and support services.
 2. Veterinary Services/ Animal Care shelters and pet food shops
 3. All operations related to forestry as declared by the Forest Department
 4. Aviation and related services (airlines, airports, maintenance, cargo, ground services, catering, fueling, security etc)
 5. Groceries, Vegetables Shops, fruit vendors, dairies, bakeries, confectionaries, all type of food shops.
 6. Cold Storage and Warehousing services



7. Public Transport: Airplanes, Trains, Taxis, Autos and public buses.
8. Services related to functioning of offices of Diplomats of various countries
9. Pre Monsoon Activities by local authorities
10. All Public Services by local authorities.
11. Reserve Bank of India and services designated by RBI as essential
12. All offices of SEBI recognized market infrastructure institutions such as Stock Exchanges, depositories, clearing corporations etc and other intermediaries registered with SEBI
13. Services required for restoration/ maintenance of telecom services
14. Transport of Goods
15. Water Supply Services
16. Agriculture related activities and all allied activities required to ensure seamless continuity of the agricultural sector including availability of farming input, seeds, fertilizers, equipment's and repairs thereof.
17. Export – Import of all commodities
18. E-Commerce (only for the supply of essential goods and services)
19. Accredited Media
20. Petrol Pumps and Petroleum related products; including offshore / onshore production
21. All cargo services
22. Data Centers/ Cloud Services/ IT services supporting critical infrastructure and services
23. Government and Private Security Services



24. Electric and gas supply services
 25. ATM's
 26. Postal Services
 27. Ports and related activities
 28. Custom House Agents/ Licensed Multi Modal Transport Operators associated with movement of vaccines/ lifesaving drugs/ pharmaceutical products.
 29. Units producing raw material/ packaging material for any essential services
 30. Units that are engaged in production of materials for impending rainy season for individuals as well as for organisations .
 31. Any Services designated as essential services by local disaster management authority.
6. "Exemptions" to cover the following –
- a. Offices of Central, State and Local governments, including of their statutory authorities and organisations
 - b. Cooperative, PSU and Private Banks
 - c. Offices of companies providing essential services
 - d. Insurance/ Medclaim Companies
 - e. Pharmaceutical company offices needed for management of production/ distribution
 - f. RBI regulated entities and intermediaries including standalone primary dealers, CCIL, NPCI, payment system operators and financial market participants operating in RBI regulated markets.
 - g. All Non Banking Financial Corporations
 - h. All micro finance institutions



i. Offices of advocates if operations of Courts, Tribunals or Commissions of Enquiries are on.

7. "Isolation bubble" is defined as onsite accommodation for work force or Accommodation in Near By dedicated colonies wherefrom movement is through dedicated transport service, with max 10% managerial staff coming from outside. "Transport Bubble" means movement of outside employees in dedicated transport service and not through public transport.
8. "Regular" means normal ways of transaction with Cvoid Appropriate Behavior restrictions and subject to any SOP that may be promulgated by State Disaster Management Authority for various activities.
9. As far as inter-state travel is concerned this shall be regulated by separate orders from time to time.
10. As far as reservation of oxygen production for medical purposes is concerned, this shall be regulated by separate orders from time to time.

IV. State Level Oxygen Trigger: Government has taken note of the fact that medical oxygen is the most critical resource for the treatment of Covid 19. Government has further noted that the production capacity of State of Maharashtra is currently 1200 MT per Day and that there are serious difficulties in sourcing oxygen from out of state sources as well as transporting oxygen to various remote parts of the state. Government is there satisfied that there exists a need to take measures to contain the spread of the virus much before the number of patients requiring oxygen based treatment overwhelms the state's oxygen production capacity. Thus there must be a well quantified oxygen trigger that will be the basis for level 3 and above restrictions across the state.

Given the state's current oxygen production capacity at 1200 MT per Day, as indicated above, and the fact that typically, on an average 1000 Covid 19 patients require 20 MT per Day, the maximum number of patients that can be supported from the state production capacity is 60000. In view of the aforesaid, the following oxygen trigger shall operate:



A. If

I. total oxygen beds occupied are more than 45000 in whole of the state with rising trend of oxygen beds occupancy or,

II. total oxygen beds occupied are more than 50000 irrespective of the trend of oxygen beds occupancy,

then no part of the state, irrespective of other local parameters like Positivity and Oxygen Bed Occupancy, shall be below level 4. This is to ensure that Maharashtra state daily consumption of oxygen for medical treatment remains within the daily production capacity of the state which is about 1200 MT and may cater to about 60000 beds for Covid 19 patients.

B. If

I. total oxygen beds occupied are between 35,000 and 45000 irrespective of the trend of oxygen beds occupancy or

II. total oxygen beds occupancy between 45000 and 50000 with reducing trend,

no part of the state shall be below level 3.

V. The operationalization of the above-mentioned levels of restrictions will be as follows –

- a. Every Thursday, Public Health Department of Government of Maharashtra will declare number of oxygen beds occupied at the state level, as well as positivity rate and oxygen beds occupation percentage in each district. SDMA shall declare whether overarching condition stated in section IV exists.
- b. The District Disaster Management Authority will, based on the above mentioned parameters, after disaggregating these parameters for various administrative units in its jurisdiction, shall decide, subject to state level oxygen trigger as per section IV, which level of restrictions should be imposed in these administrative units, as per the guidelines contained herein.



c. The restrictions level, if there is any change, will come into effect from the following Monday.

VI. The DDMA shall have the powers to make minor modifications in respect of restrictions relating to activities mentioned in the table under section III to meet with local exigencies. However, such modifications shall be kept to the minimum and shall be brought into force only with the concurrence of State Disaster Management Authority.

BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF MAHARASHTRA


04/6/21
(Sitaram Kunte)
Chief Secretary

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Department of Revenue and Forest, Disaster Management,
Relief and Rehabilitation, Mantralaya, Mumbai- 400 032
No: DMU/2020/CR. 92/DisM-1, Dated: 4th June , 2021

ORDER

Reference:

1. The Epidemic Diseases Act, 1897.
2. The Disaster Management Act, 2005
3. Revenue and Forest, Disaster Management, Relief and Rehabilitation Department Order No. DMU-2020/C.R.92/DMU-I, dated 4th June, 2021.


The State Government vide its Order dated 4th June, 2021 has notified levels of restrictions to be imposed in various administrative units in different districts of the State, as per the COVID 19 positivity rate and the Oxygen Beds Occupancy in these administrative units.

Section IV of the said order defines the State Level Oxygen Trigger. As per the information received from the Public Health Department, the total number of oxygen beds occupied across the State are 31224 with a declining trend, as on 3rd June 2021. This number being less than 35000, State Level Oxygen Trigger does not get operated for the ensuing week.

Oxygen Bed Occupancy and Positivity Rates as on Thursday 3rd June, 2021 for various districts as informed by Public Health Department are attached herewith.

Based on the these figures, the districts/ administrative units may now decide which level of restrictions should be imposed in their respective administrative units as per the order dated 4th June, 2021. If a district has more than one administrative units then it should disaggregate and calculate these indicators for different administrative units and then decide.

The said orders may be issued by the respective Disaster Management Authorities at the earliest and the declared levels for each such unit to come into force from Monday, 7th June, 2021.


(Asecm Gupta)
Principal Secretary
Disaster Management, Relief & Rehabilitation

Public Health Department report Dt-3rd June 2021 Time 07:15 PM

SR.NO.	DISTRICT	TYPES OF BEDS				Total Oxygen Beds		% Occupied Oxygen Beds
		OXYGEN BEDS (Without Ventilator)		VENTILATOR BEDS		Occupied	Vacant	
		OCCUPIED	VACCANT	OCCUPIED	VACCANT			
1	AHMEDNAGAR	1212	3824	151	380	1363	4204	24.48
2	AKOLA	390	501	74	113	464	614	43.04
3	AMRAVATI	300	827	62	77	362	904	28.59
4	AURANGABAD	400	2399	255	166	655	2565	20.34
5	BEEED	1446	1442	77	266	1523	1708	47.14
6	BHANDARA	20	583	13	132	33	715	4.41
7	BULDHANA	72	1322	45	78	117	1400	7.71
8	CHANDRAPUR	118	1250	19	86	137	1336	9.30
9	DHULE	60	1317	5	149	65	1466	4.25
10	GADCHIROLI	51	738	0	72	51	810	5.92
11	GONDIA	47	848	17	100	64	948	6.32
12	HINGOLI	215	455	13	94	228	549	29.34
13	JALGAON	481	2918	97	314	578	3232	15.17
14	JALNA	328	1561	42	165	370	1726	17.65
15	KOLHAPUR	2540	995	205	99	2745	1094	71.50
16	LATUR	357	2422	114	220	471	2642	15.13
17	MUMBAI+SUBURB	3004	8451	1206	287	4210	8738	32.51
18	NAGPUR	332	6034	242	451	574	6485	8.13
19	NANDED	107	2264	5	241	112	2505	4.28
20	NANDURBAR	125	394	51	28	176	422	29.43
21	NASHIK	1149	5032	196	811	1345	5843	18.71
22	OSMANABAD	330	764	71	125	401	889	31.09
23	PALGHAR	798	804	70	102	868	906	48.93
24	PARBHANI	183	1007	23	73	206	1080	16.02
25	PUNE	2832	13744	937	919	3769	14663	20.45
26	RAIGAD	866	1481	119	106	985	1587	38.30
27	RATNAGIRI	518	455	54	77	572	532	51.81
28	SANGLI	1274	1493	241	152	1515	1645	47.94
29	SATARA	2001	1338	213	45	2214	1383	61.55
30	SINHUOURG	366	191	54	20	420	211	66.56
31	SOLAPUR	1387	1817	195	165	1582	1982	44.39
32	THANE	2270	10367	369	702	2639	11069	19.25
33	WARDHA	43	1211	11	71	54	1282	4.04
34	WASHIM	127	602	24	46	151	648	18.90
35	YAVATMAL	180	1165	25	140	205	1305	13.58
	Other State							
STATE TOTAL		25929	82016	5295	7072	31224	89088	25.95
Total Oxygen Beds Occupied		31224						

18/5/21

Sr. No.	District	Daily Positivity Rate											Weekly Avg.
		28.05.2021	29.05.2021	30.05.2021	31.05.2021	01.06.2021	02.06.2021	03.06.2021					
1	Ahmednagar	5.26	6.51	5.36	3.54	3.50	3.20	2.74					4.30
2	Akola	8.08	7.84	5.99	11.50	8.55	6.88	5.34					7.74
3	Amravati	9.02	6.98	7.08	6.09	5.66	5.47	5.63					6.56
4	Aurangabad	6.85	6.79	4.96	6.86	5.00	3.43	3.75					5.38
5	Beed	8.03	8.18	9.99	9.10	9.20	8.32	6.01					8.40
6	Bhandara	7.16	7.87	11.02	8.22	8.57	5.17	5.69					7.67
7	Buldhana	11.45	20.47	22.06	1.55	10.11	2.40	2.19					10.03
8	Chandrapur	2.74	1.35	3.86	5.46	2.61	3.75	1.83					3.09
9	Dhule	2.75	1.15	2.23	4.38	2.46	2.82	2.00					2.54
10	Gadchiroli	5.30	4.34	6.23	6.73	8.67	8.21	6.10					6.51
11	Gondia	1.45	3.44	2.31	2.92	1.32	2.39	2.76					2.37
12	Hingoli	6.96	5.05	3.58	5.11	4.44	4.63	0.79					4.37
13	Jalgaon	2.56	1.43	1.46	1.56	1.71	1.73	1.27					1.67
14	Jalna	2.56	3.03	2.13	1.12	1.47	2.49	1.53					2.05
15	Kolhapur	15.01	13.93	13.90	17.91	15.82	13.93	16.22					15.25
16	Latur	5.53	5.23	5.10	3.55	3.72	3.98	2.58					4.24
17	Mumbai	6.20	5.10	7.28	4.76	5.63	5.53	4.41					5.56
18	Nagpur	3.97	4.74	3.99	5.24	3.42	2.94	2.74					3.86
19	Nanded	2.66	1.75	1.54	1.99	2.40	1.55	1.65					1.93
20	Nandurbar	5.21	3.79	2.70	2.78	1.64	2.86	4.17					3.31
21	Nashik	6.85	7.60	5.76	20.99	3.35	4.59	5.11					7.75
22	Osmanabad	8.91	8.68	8.56	5.77	7.11	9.62	5.26					7.70
23	Palghar	6.19	4.51	6.52	4.63	5.59	2.78	5.54					5.11
24	Parbhani	8.15	12.45	6.22	11.65	4.76	3.69	2.81					7.10
25	Pune	14.36	14.70	12.56	15.04	13.07	12.60	12.97					13.62
26	Raigad	19.52	21.59	20.09	18.80	20.05	18.79	16.38					19.32
27	Ratnagiri	19.86	18.42	16.16	18.20	14.50	13.18	14.81					16.45
28	Sangli	14.99	15.74	14.88	14.45	15.68	14.94	7.39					14.01
29	Satara	19.41	20.37	12.56	16.50	14.45	14.02	12.04					15.62
30	Sindhudurg	20.01	19.66	10.02	7.91	10.65	10.43	10.24					12.70
31	Solapur	7.94	7.97	7.83	5.40	6.55	7.50	4.29					6.78
32	Thane	9.39	8.34	7.57	7.32	6.92	6.70	6.56					7.54
33	Wardha	6.48	10.44	14.26	3.41	4.48	11.63	2.26					7.57
34	Washim	7.87	4.96	5.38	4.49	6.39	4.85	2.36					5.19
35	Yavatmal	4.70	4.76	6.45	5.29	2.50	3.07	2.55					4.19

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Department of Revenue and Forest, Disaster Management,
Relief and Rehabilitation, Mantralaya, Mumbai- 400 032
No: DMU/2020/CR. 92/DisM-1, Dated: 17th June , 2021

ORDER

Reference:

1. The Epidemic Diseases Act, 1897.
2. The Disaster Management Act, 2005
3. Revenue and Forest, Disaster Management, Relief and Rehabilitation Department Order No. DMU-2020/C.R.92/DMU-I, dated 4th June, 2021.

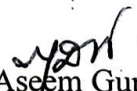
The State Government vide its Order dated 4th June, 2021 has notified levels of restrictions to be imposed in various administrative units in different districts of the State, as per the COVID 19 positivity rate and the Oxygen Beds Occupancy in these administrative units.

Section IV of the said order defines the State Level Oxygen Trigger. As per the information received from the Public Health Department, the total number of oxygen beds occupied across the State is 16,570 with a declining trend, as on 17th June 2021. This number being less than 35000, State Level Oxygen Trigger does not get operated for the ensuing week.

Oxygen Bed Occupancy and Positivity Rates as on Thursday 17th June, 2021 for various districts as informed by Public Health Department are attached herewith. Based on these figures, the DDMA may now decide which level of restrictions should be imposed in their respective administrative units as per the order dated 4th June, 2021. If a district has more than one administrative unit, then it should disaggregate and calculate these indicators for different administrative units and then decide.

Section VI of the said order allows DDMA to modify restrictions relating to various activities mentioned therein, with the concurrence of the SDMA. If the basic level does not change and there is no change in modifications to restrictions as per current order in force, then there is no need to take revised permissions for these modifications. If there is any change in the level and modifications are proposed to restrictions as per new level or if level doesn't change but restrictions imposed are being modified, prior concurrence must be taken. Needless to say, if any level is being imposed without any modifications, no concurrence is required.

The said orders may be issued by the respective Disaster Management Authorities at the earliest and the declared levels for each such unit to come into force from Monday, 21st June, 2021.


(Aseem Gupta)

Principal Secretary

Disaster Management, Relief & Rehabilitation

Oxygen Bed occupancy Dt-17th June 2021 Time 07:15 PM

SR.NO.	DISTRICT	TYPES OF BEDS				TOTAL NO OF OXYGEN BEDS		Total Oxygen Beds	Total % Oxygen Beds occupied
		OXYGEN BEDS		VENTI BEDS		OCCUPIED	VACCANT		
		OCCUPIED	VACCANT	OCCUPIED	VACCANT				
1	AHMEDNAGAR	343	4693	99	432	442	5125	5567	7.94
2	AKOLA	124	840	28	159	152	999	1151	13.21
3	AMRAVATI	86	940	19	107	105	1047	1152	9.11
4	AURANGABAD	129	3470	145	277	274	3747	4021	6.81
5	BEED	387	2545	5	338	392	2883	3275	11.97
6	BHANDARA	4	599	2	143	6	742	748	0.80
7	BULDHANA	48	1320	25	90	73	1410	1483	4.92
8	CHANDRAPUR	47	1321	8	97	55	1418	1473	3.73
9	DHULE	5	1372	0	154	5	1526	1531	0.33
10	GADCHIROLI	10	782	0	72	10	854	864	1.16
11	GONDIA	5	890	3	114	8	1004	1012	0.79
12	HINGOLI	27	678	6	101	33	779	812	4.06
13	JALGAON	266	2675	41	349	307	3024	3331	9.22
14	JALNA	71	1835	7	202	78	2037	2115	3.69
15	KOLHAPUR	1910	1625	193	111	2103	1736	3839	54.78
16	LATUR	81	2275	32	243	113	2518	2631	4.29
17	MUMBAI+SUB	2016	9097	951	529	2967	9626	12593	23.56
18	NAGPUR	114	6252	39	654	153	6906	7059	2.17
19	NANDED	24	2347	0	246	24	2593	2617	0.92
20	NANDURBAR	26	652	0	81	26	733	759	3.43
21	NASHIK	563	5625	87	922	650	6547	7197	9.03
22	OSMANABAD	183	911	8	188	191	1099	1290	14.81
23	PALGHAR	317	1312	10	154	327	1466	1793	18.24
24	PARBHANI	14	586	4	92	18	678	696	2.59
25	PUNE	1574	15617	503	1357	2077	16974	19051	10.90
26	RAIGAD	523	3238	61	332	584	3570	4154	14.06
27	RATNAGIRI	488	661	52	79	540	740	1280	42.19
28	SANGLI	726	2016	212	81	938	2097	3035	30.91
29	SATARA	1401	2585	182	74	1583	2659	4242	37.32
30	SINDHUDURG	334	313	64	10	398	323	721	55.20
31	SOLAPUR	279	2896	92	273	371	3169	3540	10.48
32	THANE	1246	11624	257	863	1503	12487	13990	10.74
33	WARDHA	4	1250	2	80	6	1330	1336	0.45
34	WASHIM	33	696	7	63	40	759	799	5.01
35	YAVATMAL	12	862	6	123	18	985	1003	1.79
	Other State					0	0		
	STATE TOTAL	13420	96400	3150	9190	16570	105590	122160	13.56

Weekly positivity report as reported by the PHD on 17th June 2021

Sr.No	*District	total Sample collection	total progressive positive	weekly positivity
1	Ahmednagar	92503	2828	3.06
2	Akola	11764	585	4.97
3	Amravati	39366	692	1.76
4	Aurangabad	26972	793	2.94
5	Beed	16234	1155	7.11
6	Bhandara	7946	76	0.96
7	Buldhana	18746	558	2.98
8	Chandrapur	15753	98	0.62
9	Dhule	9341	229	2.45
10	Gadchiroli	6861	242	3.53
11	Gondia	23748	64	0.27
12	Hingoli	5685	110	1.93
13	Jalgaon	40037	379	0.95
14	Jalna	25245	382	1.51
15	Kolhapur	54078	7447	13.77
16	Latur	14650	374	2.55
17	Mumbai	250762	9503	3.79
18	Nagpur	55172	690	1.25
19	Nanded	15376	298	1.94
20	Nandurbar	3288	103	3.13
21	Nashik	51951	2282	4.39
22	Osmanabad	12678	660	5.21
23	Palghar	25405	1315	5.18
24	Parbhani	20529	193	0.94
25	Pune	113023	11171	9.88
26	Raigad	18746	2393	12.77
27	Ratnagiri	38394	4569	11.90
28	Sangli	108033	8752	8.10
29	Satara	57959	5165	8.91
30	Sindhudurg	39767	3602	9.06
31	Solapur	62040	2313	3.73
32	Thane	175112	8207	4.69
33	Wardha	10476	117	1.12
34	Washim	14207	396	2.79
35	Yavatmal	9599	364	3.79
Total		1491446	78105	5.24

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Department of Revenue and Forest, Disaster Management,
Relief and Rehabilitation, Mantralaya, Mumbai- 400 032
No: DMU/2020/CR. 92/DisM-1, Dated: 25th June , 2021

ORDER

Levels of Restrictions for SAFE MAHARASHTRA

Reference:

1. The Epidemic Diseases Act, 1897.
2. The Disaster Management Act, 2005
3. Revenue and Forest, Disaster Management, Relief and Rehabilitation Department Order
No: DMU/2020/CR. 92/DisM-1, Dated: 4th June , 2021

Whereas, in exercise of the powers, conferred under the Disaster Management Act 2005, the undersigned, in his capacity as Chairperson, State Executive Committee has vide various orders imposed restrictions in the State to break the chain of transmission of the COVID 19 virus from time to time;

And whereas the State Government is satisfied that the State of Maharashtra continues to be threatened with the spread of COVID-19 virus;

And whereas post above referred order dated 4th June, 2021, new variants like *delta*, *delta plus* etc. have come to spread and are fuelling the potentiality of imminent (4-6 weeks), more severe third wave with wider geographical area;

And whereas INSACOG (a consortium of laboratories for Whole Genome Sequencing in the context of Covid 19 pandemic) has intimated that Delta Plus Variant is currently a Variant of Concern (VOC) with following characteristics:

1. Increased transmissibility
2. Stronger binding to receptors of lung cells
3. Potential reductions in monoclonal antibody response;

And whereas this VOC has been found in Maharashtra - in Ratnagiri, Jalgaon and other districts - requiring stricter restrictions in general to contain the spread of this virus;

And whereas these mutations to the virus and its continual evolution mean that unforeseen situations may unfold requiring wider and stricter restrictions, though current indices taken into account for imposing administrative level restrictions may indicate so and thus state level triggers other than Oxygen Beds Occupancy at state level need to be promulgated;



And whereas feedback and experience with not so satisfactory CAB compliance by public at large as well as deliberations of Task Force created for recommendation on Covid Treatment Protocols require revising the said order;

Now therefore, in exercise of the powers conferred under provisions of The Disaster Management Act, 2005, following modifications/ alternations and additions to the above referred order dated 4th June, 2021 are hereby promulgated for compliance by all.

1. State Level Triggers: Given that the virus causing Covid 19 is undergoing mutations in various geographies and that these mutations are displaying more transmissibility and potential reductions in monoclonal antibody response, a State Level Trigger mandating all the administrative units, irrespective of values of the indices of weekly positivity rate and oxygen bed occupancy percentage to remain at a level not below 3 is to be in operation till withdrawn by specific order of SDMA.

2. Weekly Positivity Rate: Weekly positivity rate to be considered for decision regarding levels of restrictions to be applied must be determined only on the basis of RT-PCR tests and not RAT or other tests. Data for this shall be made available by Public Health Department.

3. Declaration Process for Levels of Restrictions to be followed by DDMA: DDMA shall take data from Public Health Department and shall decide the level of restrictions that maybe followed in various administrative units under their jurisdiction subject to any State Level Trigger in operation. Above referred order of 4th June, 2021 gives the base level, subject to State Level Triggers, that they must adhere to as a minimum. However, as mentioned in the section VI of the above referred order of 4th June, 2021 DDMA may decide to impose higher level of restrictions or further restrictions with the same base level of restrictions. DDMA shall not require prior permission of SDMA for going for higher level of restrictions or putting extra restrictions.

4. While coming down onto a lower level, DDMA shall look into two weeks' trend before accepting lower level of restrictions. When there is an upward trend in number of positive cases being identified daily and requiring a higher level of restrictions than the current one, DDMA however shall do so without waiting for two weeks' trends.

5. DDMA shall take following special actions in addition to ensure ease of restrictions do not lead to spread of Covid 19:

1. Push vaccination through public awareness activities; Attempt must be to achieve vaccination of 70% of eligible population at the earliest; encourage work place vaccinations especially of blue collar workers;

2. Push Test-Track-Treat methodology to contain the spread,



3. Enforce on establishments to ensure safe work spaces with proper air ventilation norms using neither hepa filters or proper exhaust fans due to airborne droplet nature of the virus,
4. Carry out large number of tests and percentage of RT-PCR tests vis-a-vis other tests must be as expected by Public Health Department,
5. Impose fines effectively on violators of Covid Appropriate Behaviour,
6. Avoid events/ functions/ activities that lead to crowding, congregations and gatherings,
7. Declare containment zones judiciously so that restrictions are imposed on a smaller area, especially defaulting area,
8. Make flying squads for enforcement of CAB, especially to check high incidence events like marriages and establishments like restaurants, malls etc. It must be appreciated that CAB compliance is a must for lowering restrictions that are nothing but social level desperate measures in case of failure of this compliance by individual citizens.

BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF MAHARASHTRA



(Sitaram Kunte)
Chief Secretary

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Public Health Department
G. T. Hospital complex building,
10th floor Mantralaya, Mumbai- 400 001
No: Corona 2021/C.R.366/Arogya-5,
Dated: 24 September, 2021

Reference:

- 1) The Epidemic Diseases Act, 1897.
- 2) The Disaster Management Act, 2005
- 3) Indian Penal Code, 1860
- 4) Revenue and Forest, Disaster Management, Relief and Rehabilitation Department Order No. DMU 2020/ CR 92/Dis 1 dated 4th June, 2021 and 17th June, 2021 and 25th June, 2021.
- 5) Public Health Department Order No. Corona2021/CR366/Aa-5 Dated 11 Aug 2021
- 6) Public Health Department Order No. Corona2021/CR366/Aa-5 Dated 16 Aug 2021

ORDER

Break the Chain – Modified Guidelines

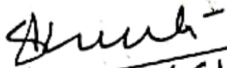
Whereas, in exercise of the powers, conferred under the Disaster Management Act 2005, the undersigned, in his capacity as Chairperson, State Executive Committee had issued the above mentioned Orders. Now by this order, Para No.11 in above mentioned order No.5 is modified to the extent mentioned below.

11. Religious Places

Religious places and places of worship for public will be allowed to open with effect from 7.10.2021, as per timings decided by the trust / board/ authority of the respective religious places , outside of containment zones only. Wearing of face masks , social distancing , provision for thermal scanning and hand wash or sanitizers will be mandatory. The SOP on preventive measures to contain spread of Covid 19 in religious places / places of worship is attached herewith as Annexure-A . The concerned local authorities in consultation with the relevant stakeholders can further add any directions to these guidelines taking into consideration the local conditions.

Further all norms of social distancing and precaution to prevent Covid-19 as prescribed in above referred orders shall be followed.

BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF MAHARASHTRA,


24/9/21
(SITARAM KUNTE)
CHIEF SECRETARY
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

Copy to:-

- 1) Principle Secretary to Hon'ble Governor, Rajbhavan, Mumbai
- 2) Additional Chief Secretary to Hon'ble Chief Minister, Mantralaya, Mumbai.
- 3) Secretary to Hon'ble Deputy Chief Minister, Mantralaya, Mumbai.
- 4) Chief Secretary, Maharashtra State, Mantralaya, Mumbai.
- 5) All ACS/P.S./Secretary Government of Maharashtra Mantralaya, Mumbai.
- 6) Secretary to legislature of Maharashtra.
- 7) Commissioner, Health Services Cum Mission Director, National Health Mission, Mumbai.
- 8) Commissioner, Food and Drug Administration, Bandra, Mumbai.
- 9) All Municipal Commissioner.
- 10) All Police Commissioner.
- 11) All Collectors.
- 12) All Chief Executive Officers, Zillha Parishad
- 13) Director, Health Services, Mumbai/Pune.
- 14) Director, Medical Education and Research, Mumbai.
- 15) All Joint Directors/ Deputy Directors, Public Health Department.
- 16) All Deans of Government Medical Colleges.
- 17) All Civil Surgeons.
- 18) All District Health Officers.
- 19) Copy to select file Helath-5 / with C.R. 366/2021.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
Public Health Department
G. T. Hospital complex building,
10th floor Mantralaya, Mumbai- 400 001
No: Corona 2021/C.R.366/Arogya-5,
Dated: 24 September, 2021

ANNEXURE-A

**SOP on preventive measures to contain spread of Covid -19 in religious places /places of
worship**

1. Background –

Religious places /places of worship get frequented by large number of people. To prevent spread of Covid-19 infection, it is important that required social distancing and other preventive measures are followed in such premises.

2. Scope-

This document outlines various generic precautionary measures to be adopted in addition to specific measures to be taken at particular places to prevent spread of Covid -19. Religious places /places of worship for public in containment zones shall remain closed. Only those outside containment zones will be allowed to open up.

3. Generic Preventive Measures –

Person above 65 years of age, persons with comorbidities, pregnant women and children below the age of 10 years are advised to stay at home. Organisation managing the religious institutions to advise accordingly. The generic preventive measures include simple public health measures that are to be followed to reduce the risk of Covid-19. These measures need to be observed by all (workers and visitors) in these places all times. These include :

- I. Individuals must maintain a minimum distance of 6 feet in public places as far as feasible.
- II. Use of face covers/mask to be mandatory.

- III. Practice frequent handwashing with soap (for at least 40-60 seconds) even when hands are not visibly dirty. Use of alcohol based hand sanitizers (for at least 20seconds) can be made wherever feasible.
- IV. Respiratory etiquettes to be strictly followed. This involves strict practice of covering one's mouth and nose while coughing and sneezing with a tissue/ handkerchief/flexed elbow and disposing of used tissue properly.
- V. Self-monitoring of health by all and reporting any illness at the earliest to state and district helpline.
- VI. Spitting should be strictly prohibited. Penalty may be imposed as a deterrent.
- VII. Installation and use of Arogya Setu App shall be advised to all.

4.All religious places shall also ensure :

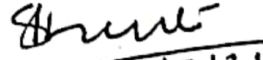
- I. Entrance to have mandatory hand hygiene (sanitizer dispenser) and thermal screening provisions.
- II. Only asymptomatic persons shall be allowed in the premises.
- III. All persons to be allowed entry only if using face covers /masks.
- IV. Posters/standees on preventive measures about Covid -19 to be displayed prominently . Audio and video clips to spread awareness on preventive measures for Covid -19 should be regularly played in all places of worship.
- V. Staggering of visitors to be done. The number of people allowed inside the premises in any particular time slot may be decided on factors such as the size of the structure, ventilation etc. by the trust /board along with the local authorities (District Collector/ Municipal corporation etc.).
- VI. Shoes/footware to be preferably taken off inside own vehicle. If needed they should be kept in separate slots for each individual/family by the persons themselves.
- VII. Proper crowd management in the parking lots and outside the premises – duly following social distancing norms shall be organised.
- VIII. Any shops, stalls, cafeteria etc., outside the premises shall follow social distancing norms and all relevant guidelines at all times.
- IX. Specific markings may be made with sufficient distance to manage the queue and ensure social distancing in the premises.

- X. Preferably separate entry and exits for visitors shall be organised.
- XI. Maintain physical distancing of a minimum of 6 feet at all times when queuing up for entry. Management of the place of worship will be responsible for the same.
- XII. People should wash their hand & feet with soap & water before entering the premises.
- XII. Seating arrangement to be made in such a way that adequate social distancing is maintained. For air-conditions/ventilation, the guidelines of CPWD shall be followed which inter alia emphasises that the temperature setting of all air conditioning devices should be in the range of 24-30°C, relative humidity should be in the range of 40-70%, intake of fresh air should be as much as possible and cross ventilation should be adequate.
- XIV. Touching of status/idols/holy books etc. not to be allowed.
- XV. Large gatherings/congregation continue to remain prohibited.
- XVI. In view of potential threat of spread of infection, as far as feasible recorded devotional music/songs may be played and choir or singing groups should not be allowed.
- XVII. Avoid physical contact while greeting each other.
- XVII. Common prayer mats should be avoided and devotees should bring their own prayer mat or piece of cloth which they may take back with them.
- XIX. No physical offerings like Prasad/distribution or sprinkling of holy water, etc. to be allowed inside the religious place.
- XX. Effective sanitation within the premises shall be maintained with particular focus on lavatories, hand and foot-washing stations/areas.
- XXI. Frequent cleaning and disinfection to be maintained by the management of the religious place.
- XXII. The floors should particularly be cleaned multiple times in the premises.
- XXIII. Proper disposal of face covers/masks/gloves left over by visitors and/or employees should be ensured.
- XXIV. Worship place workers and personnel need to have Covid-19 safety protocol and pre-joining and weekly Covid test in highly exposed groups.
- XXV. Toilet and eating places need crowd control.

XXVI. Number, space and distance protocol to be maintained by each worship place with and undertaking to the Police and Collector for adherence.

XXVII. In case of a suspect or confirmed case in the premises.

- a. Place the ill person in a room or area where they are isolated from others.
- b. Provide a mask/face cover till such time he/she is examined by a doctor.
- c. Immediately inform the nearest medical facility(hospital/clinic) or call the state or district helpline.
- d. A risk assessment will be undertaken by the designated public health authority (district RRT/treating physician) and accordingly further action be initiated regarding management of case, his/her contacts and need for disinfection.
- e. Disinfection of the premises to be taken up if the person is found positive.


24/9/21

(SITARAM KUNTE)
CHIEF SECRETARY
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

महाराष्ट्र शासन

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर "ब्रेक दी चेन" अंतर्गत नाट्यगृहे पुन्हा सुरु करण्याबाबत मार्गदर्शक तत्वे.

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण ८२२० / प्र.क्र. २५५ (भाग-५) / सां.का.४

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय (विस्तार), मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : ११ ऑक्टोबर, २०२१

वाचा : १) शासन निर्णय पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्र. संकीर्ण ८२२०/प्र.क्र. २५५/ सां.का.४, दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०२०

२) शासन आदेश सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्र. कोरोना २०२१/प्र.क्र.३६६/आ-५, दिनांक ११ ऑगस्ट, २०२१, दिनांक १६ ऑगस्ट, २०२१ व दिनांक २४ सप्टेंबर, २०२१

प्रस्तावना :

मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी राज्यातील चित्रपटगृहे आणि नाट्यगृहे दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ नंतर आरोग्याचे नियम पाळून खुले करण्यास परवानगी देण्यात येईल, अशी घोषणा दिनांक २५ सप्टेंबर, २०२१ रोजी केली आहे. सदर घोषणेच्या अनुषंगाने संदर्भ क्र. २ येथील आदेशांमध्ये कोविड-१९ विषाणूंच्या प्रादुर्भावास प्रतिबंध करण्यासाठी नमूद केलेल्या प्रतिबंधक उपाययोजनांचे पालन करण्याच्या अधिन नाट्यगृहे नियंत्रित पध्दतीने सुरु करण्याकरीता मार्गदर्शक तत्व निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत, शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील नाट्यगृहे, या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेल्या परिशिष्ट-अ (Annexure-A) व परिशिष्ट १ मधील मार्गदर्शक तत्वांच्या अधिन राहून, दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ पासून नियंत्रित स्वरूपात सुरु करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

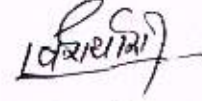
२. ही परवानगी देण्यामागील शासनाचा उदात्त हेतू विचारात घेऊन सर्व संबंधितांनी नाट्यगृहांचे परिचालन कोविड-१९ संदर्भातील केंद्र शासनाच्या व राज्य शासनाच्या कोणत्याही निर्बंधांचा भंग होणार नाही अशा पध्दतीने करणे आवश्यक आहे. या मार्गदर्शक तत्वांचा भंग झाल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधितांविरुद्ध नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.

३. कोविड-१९ विषाणूंच्या प्रादुर्भावास प्रतिबंध करण्यासाठी शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशातील बंधनकारक असणाऱ्या सूचना या प्रकरणीही लागू राहतील.

तसेच या मार्गदर्शक तत्वांच्या अनुपालनाचा व त्याच्या परिणामकारकतेचा आढावा घेऊन त्यात आवश्यकतेनुसार यथोचित बदल करण्यात येतील.

४. सदर शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग आणि महसूल व वन विभाग (मदत व पुनर्वसन प्रभाग) यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,



(विलास रा. थोरात)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र - परिशिष्ट- "अ", Annexure-A व परिशिष्ट-१, Annexure-1

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा. सभापती विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ३) मा. अध्यक्ष विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ५) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव
- ९) मा. राज्यमंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव
- १०) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- ११) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग मंत्रालय, मुंबई.
- १२) सचिव, सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई
- १४) संचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १५) आयुक्त, महानगरपालिका - (सर्व)
- १६) जिल्हाधिकारी - (सर्व)
- १७) पोलिस अधिक्षक - (सर्व)
- १८) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांच्यामार्फत सर्व संबंधित.
- १९) सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख
- २०) निवड नस्ती - सां.का.४

परिशिष्ट - अ

(शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण -८२२०/प्र.क्र.२११(भाग-१)/सां.का.४, दिनांक-११ ऑक्टोबर,२०२१ सोबतचे परिशिष्ट-अ)

महाराष्ट्र राज्यामध्ये नाट्यगृहे पुन्हा सुरु करण्याबाबतची प्रमाणित कार्यचालन कार्यपद्धती

भाग १

प्रमाणित कार्यचालन पद्धती

१. व्याप्ती

१.१. कोविड-१९ च्या प्रसारास प्रतिबंध घालण्याच्या दृष्टीने, नाट्यगृहांमध्ये नाटक सादरीकरणाच्या दरम्यान निश्चितपणे अंमलात आणावयाच्या विनिर्दिष्ट उपाययोजनांबरोबरच, अंगीकारावयाच्या विविध सर्वसामान्य सावधगिरीच्या उपाययोजनांबाबतची प्रमाणित कार्यचालन कार्यपद्धती, या दस्तऐवजामध्ये नमूद केलेली आहे.

१.२ प्रतिबंधित क्षेत्रात नाट्यगृह पुन्हा सुरु करण्याकरिता परवानगी दिली जाणार नाही.

१.३ महाराष्ट्र शासनाचा महसूल व वन विभाग, आपत्ती व्यवस्थापन विभाग, मदत व पुनर्वसन विभाग तसेच सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांच्या प्रचलित मार्गदर्शक तत्वांनुसार नाट्यगृहांचे नियमन केले जाईल.

१.४ स्थानिक कोविड-१९ साथरोग परिस्थिती विचारात घेऊन जिल्हाधिकारी संबंधित शासकीय यंत्रणांशी विचारविनिमय करुन उपरोक्त निर्बंधामध्ये वाढ करु शकतील.

२. नाट्यगृहे पुन्हा सुरु करण्याबाबतची प्रमाणित कार्यचालन कार्यपद्धती

क) नाट्यगृह / रंगभूमीची परिवास्तू (देखाव्यांसहित)

१. सुरक्षित अंतराबाबतच्या मानकांनुसार, प्रवेशद्वारे व समुचित ठिकाणी जमिनीपर खुणा आखण्यात याव्यात.

२. नेमलेल्या व्यक्तींना पडदा, पडद्यामागील वस्तू ,इत्यादी हाताळण्याची परवानगी देण्यात येईल.

३. नाट्य कलाकारगण आणि कर्मचारीवृंद यांनी नियमितपणे त्यांची स्वतःची वैद्यकीय तपासणी करून घ्यावी, अशी सूचना देण्यात येत आहे/अशी शिफारस करण्यात येत आहे.

४. सर्व देखाव्यांची व कलाकारांसाठी असलेल्या कक्षांची दररोज धूम्र फवारणी करण्यात आली पाहिजे.

५. देखावे, प्रसाधनगृहे आणि रंगभूषा कक्ष यांच्या नियमित स्वच्छतेबाबत वेळापत्रक आखावे, स्वच्छतागृहांची वेळेवर स्वच्छता केल्याची खातरजमा करावी.

६. मुखपट्ट्या आणि मुख संरक्षक कवच (फेस शिल्ड) लावणे बंधनकारक आहे, आणि नाट्य कर्मचारीवृंदाला हात स्वच्छ करण्यासाठी निर्जंतुक द्रव उपलब्ध करून द्यावे. कोणत्याही अतिथींना-मग ते कोणीही असोत- कलाकारांच्या कक्षांमध्ये जाण्यास अजिबात परवानगी दिली जाणार नाही.

७. ज्या कोणाकडून, जी साधने (संगीत व्यवस्था / लॅपटॉप / माइक / प्रकाश योजना इत्यादी) हाताळली जातील त्यांनीच ती वापरावीत, याबाबत दक्षता घेण्यात यावी.

८. नाट्यगृहांची नियमितपणे स्वच्छता/ निर्जंतुकीकरण/ धूम्र फवारणी, इत्यादी करण्यासाठी, सर्व नाट्यगृह व्यवस्थापनांनी तपाययोजना करणे बंधनकारक आहे.

ख) कलाकारांचे व्यवस्थापन

१. कोणत्याही अतिथीस, नाटकाच्या प्रयोगापूर्वी किंवा प्रयोगानंतर कलाकाराला किंवा इतर नाट्य कर्मचारीवर्गाला रंगमंचावर / कलाकारांच्या कक्षांमध्ये जाऊन भेटण्याची परवानगी दिली जाणार नाही.

२. रंगभूषाकारांने सत्रापूर्वी आणि सत्रानंतर त्यांचे हात साबणाने / निर्जंतुक द्रवाने (Sanitizer) धुतले पाहिजेत.

३. रंगभूषेच्या रंगाचे मिश्रण, वापरल्यानंतर फेकून देता येण्याजोग्या रंगपाटीवर करावे आणि शक्यतो, प्रत्येक अभिनेत्यासाठी केवळ एका ब्रशचा , रंग लावण्याच्या साधनाचा वापर करावा. शक्यतो प्रत्येक अभिनेत्यासाठी, ब्रश / कंगवे वेगळे राखून ठेवावेत, जेणेकरून एकमेकांचे ब्रश / कंगवे दूषित होणार नाहीत.

४. केसांचे ब्रश व कंगवे आणि पुन्हा वापरता येण्याजोगे रंगभूषेचे ब्रश योग्य निर्जंतुक द्रावणाने स्वच्छ करण्यात यावेत.

५. अभिनेत्याने (अभिनेत्यांनी) त्याची स्वतःची रंगभूषा / केशभूषा स्वतःच करून घेण्याबाबत विचार केला जावा.
६. व्यक्ती-व्यक्तींच्या संपर्काच्या दरम्यान केशभूषा व रंगभूषा करताना, व्यक्तिगत संरक्षक साधने (पीपीई) व अशी सूचना देण्यात येत आहे.
७. रंगभूषाकार किंवा केशभूषाकार यांनी मुख संरक्षक कवच (face-shields) लावले पाहिजे.
८. रंगभूषा कक्ष किमान ६ फूट दूर असला पाहिजे.
९. वापरल्यानंतर फेकून देता येण्याजोग्या रंगभूषा संचाचा आणि ब्रशचा वापर करण्याची आणि प्रत्येक वापरानंतर त्या संचाची विल्हेवाट लावण्याची सूचना देण्यात येत आहे.
१०. प्रत्येक वापरापूर्वी आणि वापरानंतर सर्व ध्वनी व प्रकाश योजनेच्या सामग्रीचे निर्जंतुकीकरण करण्यात यावे.
११. सर्व कलाकारांनी स्वतःच्या आरोग्याची स्वतःच देखरेख करावी आणि कोणत्याही आजारबाबत तात्काळ राज्य व जिल्हा मदत क्रमांकांवर (हेल्पलाईन) कळवावे.

भाग २

१. महाराष्ट्र राज्यामध्ये नाट्यगृहे पुन्हा सुरू करण्याबाबतची सर्वसाधारण मार्गदर्शक तत्त्वे

सर्वसामान्य उपाययोजना यामध्ये, कोविड-१९ च्या संसर्गाचा धोका कमी व्हावा याकरिता अनुसरावयाच्या सार्वजनिक आरोग्यविषयक उपाययोजनांचा समावेश होतो. या उपाययोजनांचे सर्वांनी (कर्मचारी तसेच भेटी देणारे) नेहमीच पालन करणे आवश्यक आहे.

या उपाययोजनांमध्ये पुढील बाबींचा अंतर्भाव आहे:

एक. प्रेक्षागाराबाहेर, सामाईक क्षेत्रांमध्ये आणि प्रतीक्षा क्षेत्रांमध्ये नेहमी किमान सहा फूट इतके पर्याप्त सुरक्षित अंतर राखावे.

दोन. नेहमी तोंडाला मुखपट्टी(मास्क) बांधणे /कपड्याने तोंड झाकणे (मुखावरण लावणे) अनिवार्य आहे.

तीन. परिवास्तुच्या प्रवेशाच्या व निर्गमनाच्या मार्गांवर तसेच सामाईक क्षेत्रांमध्ये, हात स्वच्छ करण्यासाठी, प्राधान्याने हाताचा-स्पर्शरहित पद्धतीने घेता येणारे निर्जंतुक द्रव उपलब्ध ठेवावे.

चार. श्वसनविषयक शिष्टाचाराचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे. खोकताना/ शिंकताना प्रत्येकाने स्वतःचे तोंड व नाक टिप कागदाने (टिश्यू पेपर) / हात रुमालाने /कोपराने पूर्णपणे झाकून घेणे आणि वापरलेल्या टिप कागदाची (टिश्यू पेपर) योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावणे आवश्यक आहे.

पाच. सर्वांनी स्वतःच्या आरोग्याची स्वतःच देखरेख करावी आणि कोणत्याही आजाराबाबत तात्काळ राज्य व जिल्हा गदत क्रमांकांवर (हेल्पलाईन) कळवावे.

सहा. थुंकण्यास सक्त मनाई असेल.

सात. आरोग्य सेतू उपयोजन (ऍप) सुसंगत साधनांवर स्थापित (installed) करून ते दिवसभर सुरू ठेवावयाचे आहे. तसेच बालकलाकारां व्यतिरिक्त सर्व कलाकार / कर्मचारी वर्गाचे संपूर्ण कोविड प्रतिबंधक लसीकरण (दोन डोस व दुसऱ्या डोस नंतर १४ दिवसांचा कालावधी पूर्ण झालेला असणे आवश्यक असेल.) झालेले असणे आवश्यक असेल. बाल कलाकारांची आरोग्य सेतू ऍप वरील आरोग्य स्थिती सुरक्षित असणे आवश्यक राहिल तसेच त्यांची आरोग्य दृष्ट्या वारंवार तपासणी होणे आवश्यक राहिल. तसेच प्रेक्षकांचे कोविड प्रतिबंधक लसीकरण झाले असणे अथवा आरोग्य सेतुवरील त्यांची आरोग्य स्थिती "सुरक्षित" अशी दर्शविलेली असणे आवश्यक राहिल.

१.१ प्रवेश व निर्गम द्वारे

अ. प्रवेश द्वारांवर कर्मचाऱ्यांची/भेटी देणाऱ्यांची तापमान तपासणी करण्यात यावी. लक्षणे नसलेल्या व्यक्तींनाच केवळ परिवास्तूत प्रवेश करण्याची मुभा देण्यात येईल.

आ. सर्व प्रवेश द्वारांवर आणि कार्यक्षेत्रांमध्ये हात निर्जंतुक करण्याची सोय उपलब्ध करण्यात यावी.

इ. प्रेक्षागाराच्या आणि परिवास्तूच्या प्रवेशाच्या आणि निर्गमनाच्या ठिकाणी प्रेक्षकांकरिता रांगेसाठी आखीव खुणा करण्यात येतील.

ई. गर्दी होऊ नये म्हणून, लोकांना, एकमेकांमध्ये अंतर ठेवून रांगेने बाहेर सोडण्यात यावे.

उ. एखाद्या मल्टिप्लेक्समध्ये विविध पडद्यांवर तसेच एकल पडद्यावर लागोपाठच्या प्रदर्शनांच्यामध्ये पुरेसा कालावधी ठेवण्यात येईल, जेणेकरून प्रेक्षक रांगेतून, एकमेकांमध्ये अंतर ठेवून आत जाण्याची व बाहेर पडण्याची सुनिश्चिती करता येईल.

ऊ. गर्दी टाळण्यासाठी एकापेक्षा अधिक प्रवेश व निर्गम द्वारे वापरण्यात यावीत.

१.२ आसन व्यवस्था

अ. नाट्यगृहांचा वापर त्यांच्या एकूण आसन क्षमतेच्या ५० टक्क्यांपेक्षा अधिक करण्यात येणार नाही.

आ. नाट्यगृहांच्या प्रेक्षागारामधील आसन व्यवस्था ही , पर्याप्त सुरक्षित अंतर राखले जाईल अशा प्रकारे केली असली पाहिजे . जोडपत्र एक मध्ये आदर्श आसन व्यवस्थेचा नमुना दिलेला आहे.

इ. तिकीट आरक्षणाच्या वेळी (ऑनलाईन आरक्षणाच्या, आणि तिकीट खिडकीवरील तिकिटांच्या विक्रीच्या, अशा दोन्ही वेळी), जी आसने वापरावयाची नसतील त्यांवर "आसनांचा वापर करू नये" अशी स्पष्ट खूण करण्यात येईल.

टीप:- नाट्यगृहांमध्ये "आसनांचा वापर करू नये" अशी खूण केलेल्या आसनांचा लोकांची वापर करू नये म्हणून, त्यांवर एकतर फित लावण्यात येईल किंवा फ्लोरोसेंट मार्करने खूण करण्यात येईल, जेणेकरून नेहमीच पर्याप्त सुरक्षित अंतराची सुनिश्चिती होईल.

१.३ सुरक्षित अंतराबाबतची मानके

अ. वाहनतळ परिसरातील आणि परिवास्तूच्या बाहेरील गर्दीचे योग्य व्यवस्थापन करताना, सुरक्षित अंतराबाबतच्या मानकांचे यथायोग्यपणे पालन केले जात असल्याची सुनिश्चिती करण्यात येईल.

आ. उद्वाहनांमध्ये सुरक्षित अंतराबाबतच्या मानकांचे यथायोग्यपणे पालन करून, लोकांची संख्या मर्यादित ठेवण्यात येईल.

इ. मध्यंतरामध्ये सामाईक जागा, व-हांडे (लॉबी) आणि प्रराधनगृहे या ठिकाणी गर्दी होऊ नये याची दक्षता घेतली पाहिजे. प्रेक्षकांनी मध्यंतरामध्ये ये-जा करणे टाळावे याकरिता, त्यांना प्रोत्साहित करण्यात यावे. प्रेक्षागारातील वेगवेगळ्या रांगांमध्ये बसलेल्या प्रेक्षकांना एकमेकांमध्ये अंतर राखून ये-जा करता यावी याकरिता दीर्घकाळाचे मध्यंतर ठेवता येईल.

१.४ तिकीट आरक्षण व रक्कम भरणा पद्धती

अ. तिकिटे देणे/त्यांची पडताळणी करणे/त्यांची रक्कम भरणे यांकरिता तसेच, खाद्य पदार्थ व पेये यांकरिता ऑनलाईन आरक्षण, इ-वॉलेट, क्यूआर कोड स्कॅनर, इत्यादींसारख्या डिजिटल ,संपर्करहित व्यवहारांना अधिक प्राधान्य दिले पाहिजे.

आ. रांपर्काचा (व्यवतीचा) शोध घेणे सुकर व्हावे म्हणून, तिकीट आरक्षण करतेवेळी संपर्क क्रमांक नोंदवून घेण्यात येईल.

इ. तिकीट कार्यालयात (बॉक्स ऑफिस) तिकीट खरेदी दिवसभरासाठी सुरु ठेवण्यात येईल, तसेच तिकीट विक्री खिडक्यांवरील गर्दी टाळण्यासाठी आगाऊ तिकीट आरक्षण उपलब्ध करून देण्यात येईल.

ई. प्रत्यक्षात खिडकीवर तिकीट काढतेवेळी गर्दीला आळा घालण्यासाठी, पर्याप्त सुरक्षित अंतराबाबतच्या मानकांचे पालन करून, तिकीट कार्यालयात पुरेशा प्रमाणात खिडक्यांची व्यवस्था करण्यात येईल.

उ. तिकीट कार्यालयात रांगेचे व्यवस्थापन करताना, सुरक्षित अंतर ठेवण्याच्या दृष्टीने, जमिनीवर खुणा (फ्लोअर मार्कर्स) करण्यात येतील.

१.५. परिवास्तुचे निर्जंतुकीकरण करणे.

अ. संपूर्ण परिवास्तू, सामाईक सुविधा यांचे तसेच लोकांकडून सामाईकपणे हाताळल्या जाणाऱ्या सर्व गोष्टी, जसे की, दांडे(handles), कढडे(railing) इत्यादींचे वारंवार निर्जंतुकीकरण केल्याची खात्री करण्यात येईल.

आ. प्रत्येक नाट्यप्रयोगानंतर प्रेक्षागाराचे निर्जंतुकीकरण करण्यात येईल.

इ. तिकीट कार्यालय, खाद्य-पेयपदार्थ विक्री स्थळे, कर्मचाऱ्यांचे वैयक्तिक चीजवस्तूंचे खण, स्वच्छतागृहे, सार्वजनिक जागा आणि अंतर्गत कामकाज पाहणारे कार्यालय (back office) क्षेत्रे यांची नियमित स्वच्छता व निर्जंतुकीकरण केल्याची खात्री करण्यात येईल.

ई. निर्जंतुकीकरण करणा-या कर्मचारीवर्गाच्या सुरक्षिततेसाठी उपाय योजण्यात येतील, जसे की, हातमोजे, बूट, मुखपट्ट्या, व्यक्तिगत संरक्षक साधने(पीपीई) इत्यादींच्या संयुक्तिक वापरासाठी पर्याप्त तरतुदी करण्यात येतील.

उ. कोणतीही व्यक्ती कोरोनाबाधित आढळल्यास, परिवास्तुचे निर्जंतुकीकरण हाती घेण्यात येईल.

१.६. कर्मचाऱ्यांशी संबंधित उपाययोजना

अ. कामाच्या सर्व ठिकाणी कर्मचाऱ्यांनी मुखावरण (फेस कव्हर) लावणे बंधनकारक असून अशा मुखावरणाचा पुरेसा साठा उपलब्ध करून ठेवण्यात यावा.

आ. वयस्क कर्मचारी, गर्भवती महिला कर्मचारी व वैद्यकीय उपचाराधीन कर्मचारी अशा, अधिक जोखीम असणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांनी जास्त खबरदारी घ्यावी. अशा कर्मचाऱ्यांना लोकांशी थेट संपर्क आवश्यक असणारी व लोकांसमोर जावे लागणारी कामे विशेष करून देण्यात येऊ नयेत.

इ. कामाच्या ठिकाणी सुरक्षितता राखण्याच्या दृष्टीने अधिकाधिक सजग राहण्याचा भाग म्हणून, सर्व कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या भ्रमणध्वनीमध्ये (मोबाईल) आरोग्य सेतू ॲप स्थापित करून अद्ययावत केले असल्याची नियोक्त्यांनी खात्री केली पाहिजे.

ई. सर्व कर्मचाऱ्यांकडून स्वतःच्या आरोग्याची स्वतःच देखरेख केली जात असल्याची आणि कोणताही आजार झाल्यास त्याबाबत तात्काळ कळवले जाण्याची खात्री करण्यात येईल.

१.७. जनजागृती

अ. प्रमुख प्रवेश द्वारे, ऑनलाईन, डिजिटल तिकीट विक्री ठिकाणे, तसेच प्रसाधनगृहे, व-हांडे (लॉबी), यांसारखी सार्वजनिक ठिकाणे येथे 'काय करावे' आणि 'काय करू नये' याबाबतच्या सूचना लावण्यात येतील.

आ. परिवास्तूच्या आत आणि बाहेर मुखपट्टी लावणे, सुरक्षित अंतर राखणे व हातांची स्वच्छता राखणे यांबाबतच्या लोकोपयोगी घोषणा तसेच घ्यावयाची खबरदारी व करावयाच्या उपाययोजना यासंबंधातील विनिर्दिष्ट घोषणा ह्या, नाटय प्रयोगापूर्वी, मध्यंतरामध्ये आणि नाटयप्रयोगाच्या शेवटी करण्यात येतील.

इ. वरील ठिकाणांच्या बाहेरील बाजूस व आतील बाजूस ठळकपणे, कोविड-१९ च्या संबंधातील प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांवरील भितीपत्रके/ उभे फलक/ ध्वनीफित वाजविण्यासाठी तरतुदी केल्या गेल्याच पाहिजेत .

ई. कोविड-१९ संदर्भातील जनजागृतीकरिता सार्वजनिक आरोग्य विभाग / संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून "माझे कुटुंब माझी जबाबदारी" या मोहिमे संदर्भातील ध्वनीफित प्रयोगापूर्वी व मध्यतरांत वाजविण्यात याव्यातच.

१.८ वातानुकूलन/शीतन व्यवस्था

वातानुकूलनासाठी/ वायुवीजनासाठी केंद्रीय सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या मार्गदर्शक तत्वांचे अनुपालन करण्यात येईल, ज्यामध्ये, इतर गोष्टींबरोबरच, पुढील बाबींवर भर दिलेला आहे:

क. सर्व वारानुकूलन उपकरणांचे तापमान २४ ते ३० अंश सेल्सिअस या मर्यादेत असले पाहिजे.

ख. सापेक्ष आर्द्रता ही ४० ते ७० टक्क्यांच्या मर्यादेत असली पाहिजे.

ग. शक्य होईल तितक्या प्रमाणात, हवेचे पुनर्चक्रण टाळण्यात यावे.

घ. शक्य होईल तेवढी, ताजी हवा मिळण्याची व्यवस्था असली पाहिजे.

ङ. . समोरासमोरील वायुवीजन हे, पुरेशा प्रमाणात असले पाहिजे.

१.९ दृश्य लक्षणांबाबत कार्यवाही

कोविड-१९ च्या संबन्धातील लक्षणे किंवा बेफिकिर वर्तन यांबाबत प्रेक्षागार व्यवस्थापकाच्या/व्यवस्थापकांच्या आणि स्थानिक प्राधिका-यांच्या समन्वयाने काटेकोरपणे कार्यवाही करण्यात येईल.

१.१० खाद्य-पेय पदार्थांचे क्षेत्र

अ. खाद्यपदार्थ मागविण्यासाठी, शक्य तितका, नाट्यगृह उपयोजक (थिएटर ॲप) / शीघ्र प्रतिसाद संकेतांक (क्यू.आर. कोड) इत्यादींचा वापर करण्यास ग्राहकांना प्रोत्साहन देण्यात येईल.

आ. खाद्य व पेय पदार्थांच्या क्षेत्रामध्ये, शक्य असेल तेथे तेथे, अनेक विक्री केंद्रे उपलब्ध करून देण्यात यावीत.

इ. प्रत्येक विक्री केंद्रावर सुरक्षित अंतर राखण्यासाठी, जमिनीवर चिकट-पट्ट्या (स्टिकर) वापरून एक- रांग पद्धतीचा अवलंब करावयाचा आहे.

ई. केवळ आवेष्टित खाद्यपदार्थ व पेय पदार्थ यांनाच परवानगी देण्यात येईल.

उ. सभागृहाच्या/प्रेक्षागाराच्या आत खाद्यपदार्थांची व पेय पदार्थांची पोचवणी करण्यास मनाई करण्यात येईल.

ऊ. खाद्यपदार्थांच्या व पेय पदार्थांच्या क्षेत्रात सुरक्षित अंतराचे पालन होत असल्याची व गर्दीला आळा घातला जात असल्याची खातरजमा व्यवस्थापनाकडून करण्यात येईल.

ए. खाद्यपदार्थांच्या व पेय पदार्थांच्या कचऱ्याची सुरक्षितपणे विल्हेवाट लायली जात असल्याबाबत परिवास्तूच्या व्यवस्थापनाकडून खातरजमा करण्यात येईल.

२. कोविड-१९ च्या व्यवस्थापनाबाबतचे राष्ट्रीय निदेश तसेच गृह कार्य मंत्रालय, आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन इत्यादींनी जारी केलेली संबंधित मार्गदर्शक तत्त्वे यांचे सर्व कार्यांमध्ये व व्यवहारांमध्ये काटेकोरपणे पालन करण्यात येईल.

Annexure – A

(शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण ८२२० / प्र.क्र. २११(भाग- १)/सां.का.४, दि. ११ ऑक्टोबर, २०२१ राहपत्र)

Guidelines Principles **To restart Drama Theatres in Maharashtra**

Part I

Standard Operating Procedures (SOPs)

1. Scope

- 1.1 This document outlines the Standard Operating Procedures (SOPs) in terms of various generic precautionary measures to be adopted in addition to specific measures to be ensured during performance at the Drama theatres to prevent spread of COVID-19.
- 1.2 Drama Theatres shall not be allowed to re-open in containment zones.
- 1.3 Drama Theatre activities shall be governed as per the prevalent guidelines of Department of Revenue & Forest, Disaster Management, Relief & Rehabilitation, and Public Health Department of Government of Maharashtra.
- 1.4 The concerned local authorities in consultation with the relevant stakeholders can further add any directions to these guidelines taking into consideration the local conditions.

2. SOPs related to re-open Drama Theatres

A) Theatre / Stage Premises

1. Floor markings at gates and appropriate places with social distancing norms
2. Designated people shall be allowed to operate curtain, backstage property etc.
3. It is advisory / recommendatory that the cast and crew should regularly have their medical check-ups.
4. Daily fumigation of all Sets and green rooms should be conducted.
5. Regular cleaning schedule for sets, washrooms and makeup rooms, ensure timely toilet sanitation.
6. Practice of wearing masks and face-shields to be made compulsory and hand sanitizers to be given to crew members. Artist who is playing role should wear mask till he enters on the stage. Strictly no guests, whosoever, be allowed at the greenrooms / set.
7. Strive for consistency regarding which pieces of equipment (music system/laptops/mics/lights etc) are handled by whom.
8. It is mandatory for all theatre Managements to take measures to keep the theatre clean/ sanitise/fumigate etc. regularly.

B) Artist Management

1. No guest should be allowed on the stage/ green rooms to meet the artist or other crew member before or after the show.
2. Make-up artist should wash their hands with soap / sanitizer before and after session.
3. Mix make-up on a disposable palette and possibly use only one brush, applicator etc. per actor. Possibly assign brush / combs to each actor so not to cross contaminate.
4. Clean hair brushes and combs and reusable make-up brushes with appropriate disinfecting solution.
5. It is advisory that every artist should have their own make-up kits.
6. It is advisory that PPE kit may be worn by make-up man at the time of makeup of artists to avoid person-to-person contact.
7. Face shield should be worn by the Make-up Artist.
8. Make-up room should be a minimum of 6 feet apart from the stage
9. It is advisory to use disposable make-up kits and brushes and dispose of the kit after each application.
10. Disinfect all sounds and lights equipment before and after each use.

11. Self-monitoring of health by all artist and reporting any illness at the earliest shall be ensured.

Part II

1. General Guidelines to re-open Drama theatres in Maharashtra

The generic measures include public health measures that are to be followed to reduce the risk of transmission of COVID-19. These measures need to be observed by all (workers and visitors) at all times.

These include:

- I. Adequate physical distancing of at least 6 feet to be followed outside the auditoriums, common areas and waiting areas at all times.
- II. Use of face covers/masks to be made mandatory at all times.
- III. Availability of hand sanitizers, preferably in the touch-free mode, at entry and exit points as well as common areas within the premises.
- IV. Respiratory etiquettes to be strictly followed. This involves strict practice of covering one's mouth and nose while coughing/sneezing with a tissue/handkerchief/flexed elbow and disposing off used tissues properly.
- V. Self-monitoring of health by all and reporting any illness at the earliest to state and district helpline.
- VI. Spitting shall be strictly prohibited.
- VII. Aarogya Setu app to be installed on compatible devices and to be kept on throughout the day. All staff / artist to be fully vaccinated against covid (Two doses + 14 days interval since second dose.), Except child artists, if any who should be having "safe" status on Arogya Setu App and frequently screened. Visitors should have safe status on Arogya Setu App or Fully vaccinated against covid.

1.1 Entry & Exit Points

- A. Thermal screening of visitors/staff is to be carried out at entry points. Only asymptomatic individuals shall be allowed to enter the premises.
- B. Provisions for hand sanitization should be made available at all entry points and in work areas.
- C. Designated queue markers shall be made available for entry and exit of the audience from the auditorium and the premises.
- D. The Exit should be done in a staggered row-wise manner to avoid crowding.
- E. Sufficient time for interval between two acts shall be provided to ensure staggered entry and exit of the audience.
- F. Multiple Entry and Exit points should be used to avoid crowding.

1.2 Seating Arrangements

- a. The occupancy of Drama Theatre shall not be more than 50% of their total seating capacity.
- b. Seating arrangement inside the auditorium of the Drama Theatre shall be made in such a way that adequate physical distancing is maintained. A model seating arrangement is attached at [Annexure 1](#).
- c. Seats that are "Not to be occupied" shall be marked as such during booking

(for both online booking and at the box office sale of tickets).

(Note: The “Not to be occupied “seats inside Drama Theatre should either be taped or marked with fluorescent markers to prevent people from occupying these seats so as to ensure adequate physical distancing at all times.)

1.3 Physical Distancing Norms

- a. Proper crowd management in the parking lots and outside the premises—duly following physical distancing norms shall be ensured.
- b. Number of people in the elevators shall be restricted, duly maintaining physical distancing norms.
- c. Efforts shall be made to avoid overcrowding in the common areas, lobbies and washrooms during the intermission. Audience may be encouraged to avoid movement during the intermission. Longer intermissions may be used to allow audience seated in different rows of the auditorium to move in a staggered manner.

1.4 Booking and Payments

- a. Digital no-contact transactions should be the most preferred mode for issue/verification/payments for tickets, food, and beverages, etc. by using online bookings, use of e-wallets, QR code scanners, etc.
- b. Contact number shall be taken at the time of booking of tickets to facilitate contact tracing.
- c. The purchase of tickets at the booking office shall be open throughout the day and advance booking shall be allowed to avoid crowding at the sale counters.
- d. Sufficient number of counters at the booking office shall be opened with adequate physical distancing norms, to prevent crowding during physical booking of tickets
- e. Floor markers shall be used for physical distancing during queue management at the booking office.

1.5 Sanitization of the Premises

- a. Frequent sanitization of the entire premises, common facilities, and all points which come into human contact, e.g. handles, railings, etc. shall be ensured.
- b. The auditorium shall be sanitized after every drama show.
- c. Regular cleaning and disinfection of the box office, food and beverage areas, employee and staff lockers, toilets, public areas, and back office areas shall be ensured.
- d. Measures for the safety of sanitization staff such as adequate provisions for rational use of gloves, boots, masks, PPE, etc. shall be undertaken.
- e. Disinfection of the premises to be taken up if any person is found positive.

1.6 Staff Related Measures

- a. Wearing of face cover for staff is mandatory at all workplaces and adequate stock of such face covers should be made available.
- b. All employees who are at higher risk, i.e., older employees, pregnant employees, employees who have underlying medical conditions, to take extra precautions. They should preferably not be exposed to any front-line work requiring direct contact with the public.
- c. With a view to ensure safety at the workplace, employers on best effort basis should ensure that Arogya Setu is installed and updated by all employees their mobile phones.
- d. Self-monitoring of health by all employees/staff and reporting any illness at the earliest shall be ensured.

1.7 Public Awareness

- a. DOs and Don'ts shall be communicated at prominent access points: Online sale points, digital tickets, public areas like lobbies, washrooms, etc.
- b. Public Service Announcements on wearing mask, observing physical distancing and maintaining hand hygiene as well as specific announcements on the precautions and measures to be followed within and outside the premises shall be made before the performance, during intermission and at the end of the performance.
- c. Provisions must be made for display of Posters/standees/AV media on preventive measures about COVID-19 prominently outside and inside of the venues.
- d. Audio clip regarding Awareness of COVID-19 prepared by Public Health Department / respective local bodies on “ **Maze Kutumb, Mazi Jababdari**” campaign must be run before the play start and during interval.

1.8 Air-Conditioning/Cooling

For air-conditioning/ventilation, the guidelines of CPWD shall be followed which, inter alia, emphasizes the following :

- a. Temperature Setting of all air conditioning devices should be in the range of 24-30°C.
- b. Relative humidity should be in the range of 40-70%.
- c. Re-circulation of air to be avoided to the extent possible.
- d. Intake of fresh air should be as much as possible.
- e. Cross ventilation should be adequate.

1.9 Anti-stigma Behaviour

COVID-19 related stigmatization or unruly behaviour shall be dealt with strictly by coordination between the auditorium manager(s) and the local authorities.

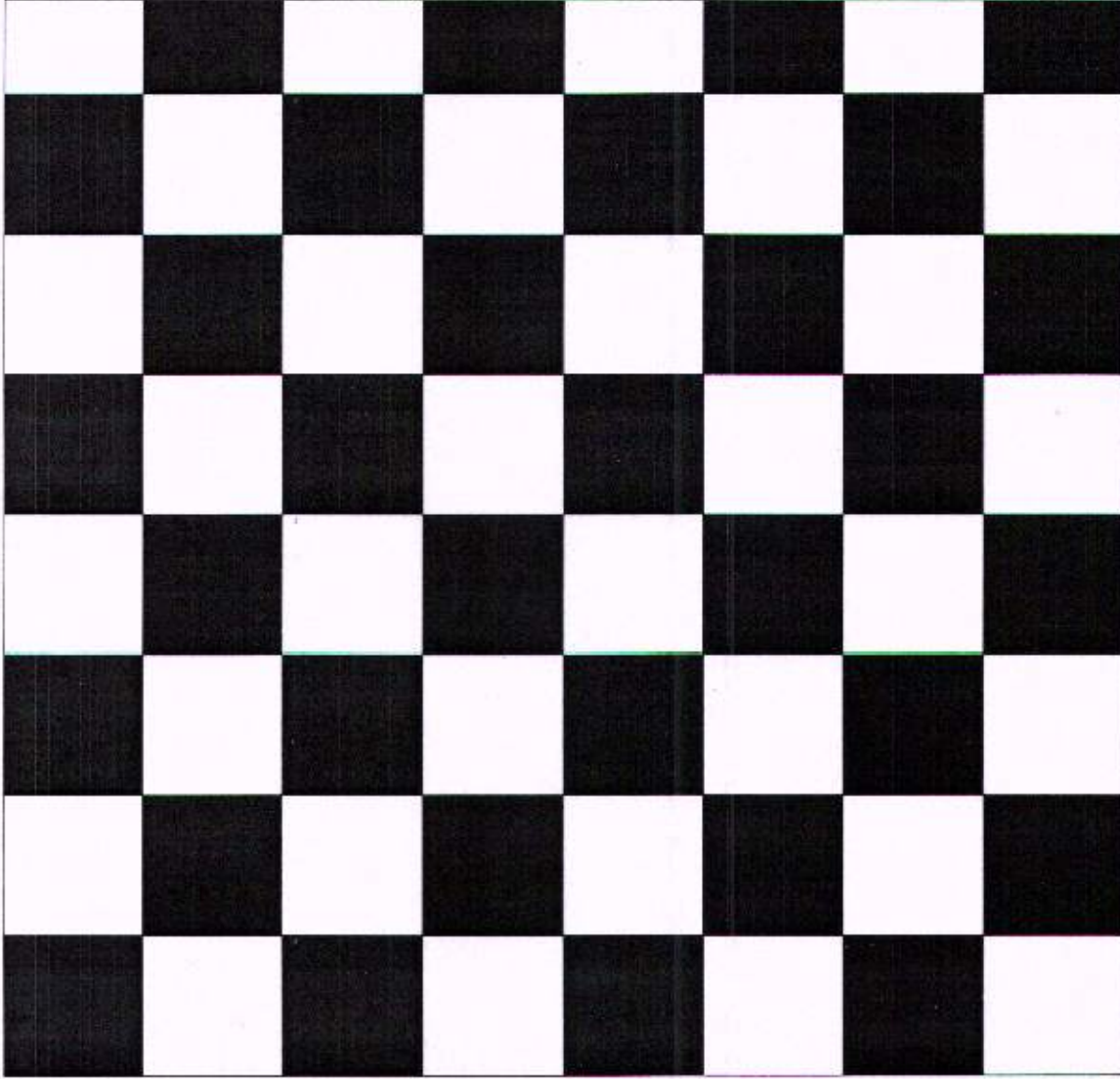
1.10 Food and Beverage Area

- a. Audience shall be encouraged to use Theatre apps/QR codes, etc. for ordering food as much as possible.
 - b. Multiple sale counters in food and beverage area be made available wherever possible.
 - c. One line systems to be followed using floor stickers to maintain physical distancing at every sale counter.
 - d. Any packaged food and beverages shall be allowed only outside the auditorium.
 - e. Delivery of food and beverage inside the hall/auditorium shall be prohibited.
 - f. Management shall ensure observance of physical distancing and preventing crowds in the food and beverages area.
 - g. Safe disposal of the food and beverage waste shall be ensured by the management of the premises.
2. The National Directives for COVID-19 Management and the relevant guidelines issued by the Ministry of Home Affairs, Ministry of Health & Family Welfare, Government of Maharashtra, etc. shall be strictly complied with during all activities and operations.

*_*_*_*_*_*_*_*

(शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण ८२२० / प्र.क्र. २११(भाग-१)/सां.का.४,दि. ११ ऑक्टोबर, २०२१
सोबतचे परिशिष्ट-१)

परिशिष्ट - १ (Annexure -1)



कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर "ब्रेक द चेन"
अंतर्गत चित्रपटगृहे पुन्हा सुरु
करण्याबाबत मार्गदर्शक तत्त्वे.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२० / प्र.क्र.६५ / सां.का.१
मुख्य इमारत, तळमजला, अभिलेख कक्ष क्र.२२,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ११ ऑक्टोबर, २०२१

प्रस्तावना :

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर बंद पडलेली चित्रपटगृहे सुरु करण्यास परवानगी देण्यासंदर्भात या क्षेत्रातील विविध संघटनांकडून / संस्थांकडून शासनास विनंत्या प्राप्त झालेल्या आहेत. कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे देशाच्या आर्थिक प्रगतीस खीळ बसल्याने, उद्योगधंद्यास चालना देण्यासाठी शासनाने टप्प्या टप्प्यात विविध उद्योग सुरु करण्यावरील निर्बंध शिथिल केलेले आहेत. दरम्यान दि.२५.०९.२०२१ रोजी झालेल्या टास्क फोर्सच्या बैठकीत मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी राज्यातील चित्रपटगृहे आणि नाट्यगृहे आरोग्याचे नियम पाळून खुली करण्यास परवानगी देण्यात येईल असे घोषित केले आहे. त्यानुसार राज्यातील चित्रपटगृहे नियंत्रित पध्दतीने सुरु करण्यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. या संदर्भात शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील चित्रपटगृहे या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेल्या परिशिष्ट-अ (Annexure-A) मधील मार्गदर्शक तत्वांच्या अधिन राहून दि.२२ ऑक्टोबर, २०२१ पासून नियंत्रित स्वरूपात सुरु करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

ही परवानगी देण्यामागील शासनाचा उदात्त हेतू विचारात घेऊन सर्व संबंधितांनी चित्रपटगृहाचे परिचालन कोविड-१९ संदर्भातील केंद्र शासनाच्या व राज्य शासनाच्या कोणत्याही निर्बंधांचा भंग होणार नाही अशा पध्दतीने करणे आवश्यक आहे. या मार्गदर्शक तत्वांचा भंग झाल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधितांविरुद्ध नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.

०२. कोविड-१९ विषाणूंचा प्रादुर्भावस प्रतिबंध करण्यासाठी शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशातील बंधनकारक असणाऱ्या सूचना या प्रकरणीही लागू राहतील.

०३. सदर शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग आणि महसूल व वन विभाग (मदत व पुनर्वसन प्रभाग) यांच्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,



(विलास रा. थोरात)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र - परिशिष्ट - "अ" (Annexure - A)

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा. सभापती, विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ३) मा. अध्यक्ष, विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ४) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, मुंबई
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, मुंबई
- ९) मा. राज्यमंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १०) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ११) अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव - सर्व मंत्रालयीन विभाग
- १२) सचिव, सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ, दादासाहेब फाळके चित्रनगरी, गोरेगाव, मुंबई
- १४) व्यवस्थापकीय संचालक, कोल्हापूर चित्रनगरी, कोल्हापूर
- १५) आयुक्त, महानगरपालिका - (सर्व)
- १६) जिल्हाधिकारी - (सर्व)
- १७) पोलिस अधिक्षक - (सर्व)
- १८) महाराष्ट्र चित्रपट, रंगभूमी आणि सांस्कृतिक विकास महामंडळ, दादासाहेब फाळके चित्रनगरी, गोरेगाव, मुंबई द्वारा - सर्व संबंधित.
- १९) सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख
- २०) निवड नस्ती - सां.का.१

Annexure - A

(शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२० / प्र.क्र. ६५/सां.का.१ दि.११.१०.२०२१ चे सहपत्र)

Standard Operating Procedures (SOPs) **For Exhibition of Films in Maharashtra State**

1. Scope

- 1.1 This document outlines the Standard Operating Procedures (SOPs) in terms of various generic precautionary measures to be adopted in addition to specific measures to be ensured during exhibition of films to prevent spread of COVID-19.
- 1.2 No Exhibition of Film shall be allowed in containment zones.
- 1.3 Film exhibition activities through cinemas / theatres / multiplexes shall be governed as per the prevalent guidelines of Department of Revenue & Forest, Disaster Management, Relief & Rehabilitation and Public Health Department of Government of Maharashtra.

2 SOPs related to Exhibition of films

2.1 General Guidelines

The generic measures include public health measures that are to be followed to reduce the risk of transmission of COVID-19. These measures need to be observed by all (workers and visitors) at all times.

These include:-

- i. Adequate physical distancing of at least 6 feet to be followed outside the auditoriums, common areas and waiting areas at all times.
- ii. Use of face covers / masks covering both nose & mouth to be made mandatory at all times.
- iii. Availability of hand sanitizers, preferably in the touch-free mode, at entry and exit points as well as common areas within the premises.
- iv. Respiratory etiquettes to be strictly followed. This involves strict practice of covering one's mouth and nose while coughing / sneezing with a tissue / handkerchief / flexed elbow and disposing off used tissues properly.
- v. Self-monitoring of health by all and reporting any illness at the earliest to state and district helpline.
- vi. Spitting shall be strictly prohibited.
- vii. *Aarogya Setu* App showing safe status shall be mandatory for all visitors or in the alternative visitors can show final Covid Vaccination Certificate.
- viii. All staff including those employed at Food Court/Ushers/ Cleaning Services must have received two doses of Covid Vaccine & 14 days must have elapsed since second dose.

- ix. Entry to multiplexes situated in shopping malls will be allowed on production of movie ticket although entry in the shopping malls is restricted to fully vaccinated adults and children below 18 years of age.

2.2 Entry & Exit Points

- a. Thermal screening of visitors / staff is to be carried out at entry points. Only asymptomatic individuals shall be allowed to enter the premises.
- b. Provisions for hand sanitization should be made available at all entry points and in work areas.
- c. Designated queue markers shall be made available for entry and exit of the audience from the auditorium and the premises.
- d. The Exit should be done in a staggered row-wise manner to avoid crowding.
- e. Sufficient time interval between successive screenings on a single screen as well as on various screens in a multiplex shall be provided to ensure row-wise staggered entry and exit of the audience.

2.3 Seating Arrangements

- a. The occupancy of the cinemas / theatres / multiplexes shall not be more than **50 percent** of their total seating capacity.
- b. Seating arrangement inside the auditorium of the cinemas / theatres / multiplexes to be made in such a way that adequate physical distancing is maintained. A model seating arrangement is attached at Annexure 1.
- c. Seats that are "Not to be occupied" shall be marked as such during booking (for both online booking and at the box office sale of tickets).

Note: The "Not to be occupied" seats inside cinemas / theatres / multiplexes should either be taped or marked with fluorescent markers to prevent people from occupying these seats so as to ensure adequate physical distancing at all times.

2.4 Physical Distancing Norms

- a. Proper crowd management in the parking lots and outside the premises—duly following physical distancing norms shall be ensured.
- b. Number of people in the elevators shall be restricted, duly maintaining physical distancing norms.
- c. Efforts shall be made to avoid overcrowding in the common areas, lobbies and washrooms during the intermission. Audience may be encouraged to avoid movement during the intermission. Longer intermissions may be used to allow audience seated in different rows of the auditorium to move in a staggered manner.

2.5 Staggered Show Timings at Multiplexes

- a. Staggered show timings shall be followed for multiple screens to avoid crowding.
- b. The show commencement time, intermission period and finish time of a

show at any screen shall not overlap with the commencement time, intermission period or finish time of a show at any other screen in a multiplex.

26 Booking and Payments

- a. Digital no-contact transactions should be the most preferred mode for issue / verification / payments for tickets, food, and beverages, etc. by using online bookings, use of e-wallets, QR code scanners, etc.
- b. Contact number shall be taken at the time of booking of tickets to facilitate contact tracing.
- c. The purchase of tickets at the box office shall be open throughout the day and advance booking shall be allowed to avoid crowding at the sale counters.
- d. Sufficient number of counters at the box office shall be opened with adequate physical distancing norms, to prevent crowding during physical booking of tickets.
- e. Floor markers shall be used for physical distancing during queue management at the box office.

27 Sanitization of the Premises

- a. Frequent sanitization of the entire premises, common facilities, and all points which come into human contact, e.g. handles, railings, etc. shall be ensured.
- b. The cinemas / theatres / multiplexes auditorium shall be sanitized after every screening.
- c. Regular cleaning and disinfection of the box office, food and beverage areas, employee and staff lockers, toilets, public areas, and back office areas shall be ensured.
- d. Measures for the safety of sanitization staff such as adequate provisions for rational use of gloves, boots, masks, PPE, etc. shall be undertaken.
- e. Disinfection of the premises to be taken up if any person is found positive.

28 Staff Related Measures

- a. Wearing of face cover, covering both nose & mouth for staff is mandatory at all workplaces and adequate stock of such face covers should be made available.
- b. All employees who are at higher risk, i.e., older employees, pregnant employees, employees who have underlying medical conditions, to take extra precautions. They should preferably not be exposed to any front-line work requiring direct contact with the public.

- c. With a view to ensure safety at the workplace, employers on best effort basis should ensure that *Arogya Setu* is installed and updated by all employees their mobile phones.
- d. Communication and training of the staff on precautions related to COVID-19, respiratory hygiene, hand hygiene, etc. shall be carried out.
- e. Self-monitoring of health by all employees/staff and reporting any illness at the earliest shall be ensured.
- f. All staff including staff at food court, support staff, Ushers & housekeeping staff should have received two doses of Covid Vaccine & 14 days should have elapsed since the second dose of Covid Vaccine.

2.9 Public Awareness

- a. Do's and Don'ts shall be communicated at prominent access points: Online sale points, digital tickets, public areas like lobbies, washrooms, etc.
- b. Public Service Announcements on wearing mask, observing physical distancing, creating awareness about vaccination against Covid and maintaining hand hygiene as well as specific announcements on the precautions and measures to be followed within and outside the premises shall be made before the screening, during intermission and at the end of the screening.
- c. Provisions must be made for display of Posters / standees / AV media on preventive measures about COVID-19 and Covid vaccination drive prominently outside and inside of the venues.
- d. Short Film regarding Awareness of COVID-19 and Covid vaccination drive prepared by Public Health Department / respective Local bodies should be displayed during intermission / before the start of show.

2.10 Air-Conditioning / Cooling

For air-conditioning / ventilation, the guidelines of CPWD shall be followed which, inter alia, emphasizes the following:

- a. Temperature setting of all air conditioning devices should be in the range of 24-30°C.
- b. Relative humidity should be in the range of 40-70%.
- c. Re-circulation of air to be avoided to the extent possible.
- d. Intake of fresh air should be as much as possible / doors be kept open for some time before the start of show.
- e. Cross ventilation should be adequate.
- f. High capacity exhaust fans be installed in Toilets.

211 Anti-stigma Behaviour

COVID-19 related stigmatization or unruly behaviour shall be dealt with strictly by coordination between the auditorium manager(s) and the local authorities.

212 Food and Beverage Area

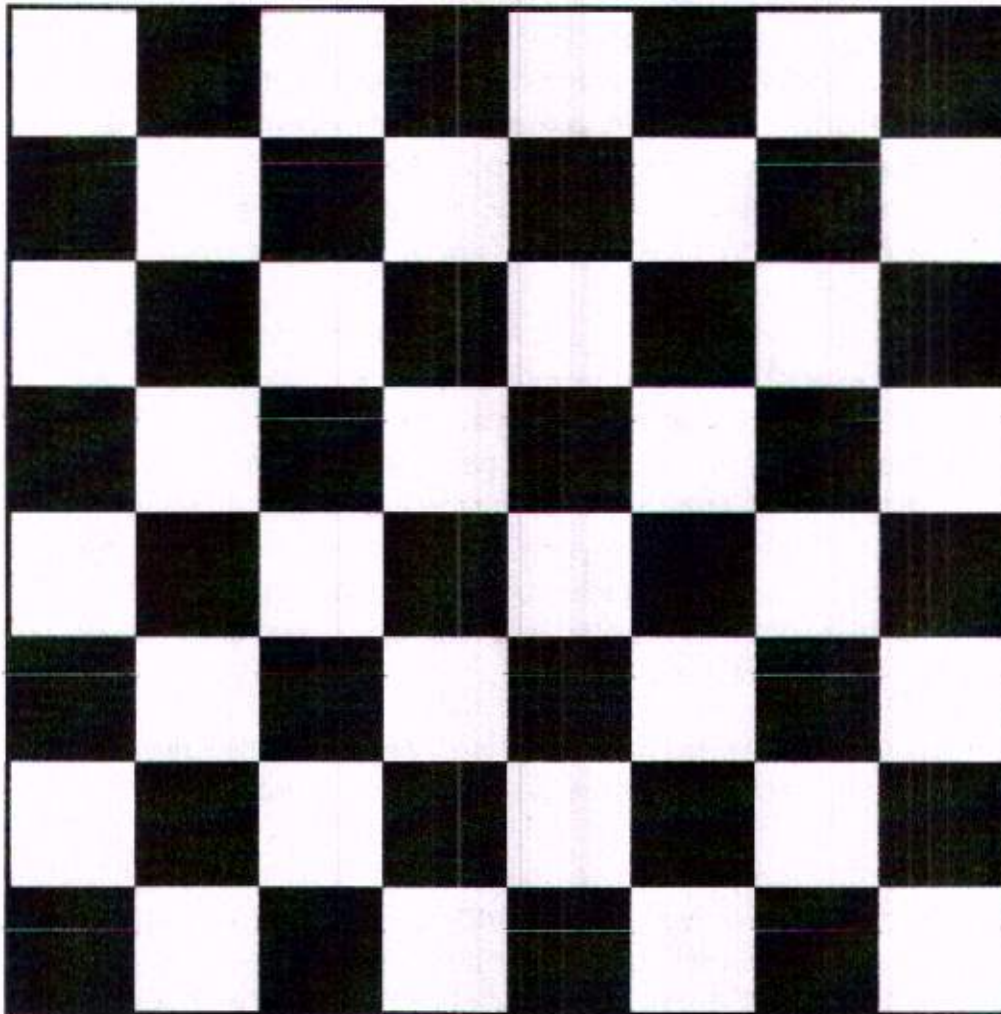
- a. Show timings in the cinema halls to be staggered to ensure that intervals of different shows do not occur simultaneously.
- b. Customers shall be encouraged to use cinema apps / QR codes, etc. for ordering food as much as possible.
- c. Multiple sale counters in food and beverage area be made available wherever possible. Sale of only packaged food & beverage is permissible.
- d. One line systems to be followed using floor stickers to maintain physical distancing at every sale counter.
- e. No Food & Beverages shall be allowed inside the Screening Auditorium. Any purchased packaged food and beverages shall be allowed only outside the Screening Auditorium.
- f. Management shall ensure observance of physical distancing and preventing crowds in the food and beverages area.
- g. Safe disposal of the food and beverage waste shall be ensured by the management of the premises.

3. The concerned local authorities in consultation with the relevant stakeholders can further add any directions to these guidelines taking into consideration the local conditions.

4. The National Directives for COVID-19 Management and the relevant guidelines issued by the Ministry of Home Affairs, Ministry of Health & Family Welfare, Department of Revenue & Forest, Disaster Management, Relief & Rehabilitation & Public Health Department of Government of Maharashtra etc. shall be strictly complied with during all activities and operations.

* * * * *

Model Seating Arrangement for Exhibition of Films



कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर "ब्रेक दी चेन" अंतर्गत बंदिस्त सभागृहे / मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक कार्यक्रम पुन्हा सुरु करण्याबाबतची मार्गदर्शक तत्त्वे.

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण ८२२० / प्र.क्र. २२४ / सां.का.४

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय (विस्तार), मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : ११ ऑक्टोबर, २०२१

- वाचा : १) शासन निर्णय पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्र. संकीर्ण ८२२०/प्र.क्र. २२४/ सां.का.४, दिनांक ५ नोव्हेंबर, २०२०
२) शासन आदेश सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्र. कोरोना २०२१/प्र.क्र.३६६/आ-५, दिनांक ११ ऑगस्ट, २०२१, दिनांक १६ ऑगस्ट, २०२१ व दिनांक २४ सप्टेंबर, २०२१

प्रस्तावना :

कोविड-१९ विषाणूंच्या प्रादुर्भावास प्रतिबंध करण्यासाठी शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन आदेशान्वये विविध बाबींवर / कामांवर आणलेले निर्बंध आता पुनर्विचारांती शिथिल करण्याबाबत शासन विचार करत आहे. कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर बंद पडलेली बंदिस्त सभागृहे / मोकळ्या जागेत होणारे इतर कार्यक्रम सुरु करण्यास परवानगी देण्यासंदर्भात या क्षेत्रातील विविध संघटनांकडून / संस्थांकडून शासनास विनंत्या प्राप्त झालेल्या आहेत. चित्रपट व नाटक वगळता बंदिस्त सभागृहे/ मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक कार्यक्रम पुन्हा सुरु करण्याबाबतची परवानगी देण्याबाबत विविध घटकांकडून सातत्याने मागणी होत आहे. सदर घटक हे असंघटित असून आर्थिकदृष्ट्या कनिष्ठ स्तरातील आहेत. कोविड-१९ विषाणूंच्या प्रादुर्भावास प्रतिबंध करण्यासाठी शासनाने वेळोवेळी घातलेल्या निर्बंधांमुळे सदर घटक मोठ्या प्रमाणावर आर्थिक अडचणीचा सामना करीत आहे. सबब, राज्यातील चित्रपटगृहे आणि नाटयगृहांप्रमाणेच चित्रपट व नाटक वगळता बंदिस्त सभागृहे/ मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक कार्यक्रमांवरील निर्बंध शिथिल करणे बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. तदनुषंगाने, शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील बंदिस्त सभागृहे / मोकळ्या जागेत होणारे इतर सांस्कृतिक कार्यक्रम या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेल्या परिशिष्ट-आ मधील मार्गदर्शक तत्वांच्या अधिन राहून दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ पासून नियंत्रित स्वरूपात सुरु करण्यास शासन मान्यता देत आहे.

२. सर्व संबंधितांनी बंदिस्त सभागृहे / मोकळ्या जागेत होणारे इतर कार्यक्रमांचे परिचालन, कोविड-१९ संदर्भातील केंद्र शासनाच्या व राज्य शासनाच्या कोणत्याही निर्बंधांचा भंग होणार नाही अशा पध्दतीने करणे आवश्यक आहे. या मार्गदर्शक तत्वांचा भंग झाल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधितांविरुद्ध नियमानुसार संबंधित प्रशासकीय यंत्रणेकडून कारवाई करण्यात येईल.

३. कोविड-१९ विषाणूंच्या प्रादुर्भावास प्रतिबंध करण्यासाठी शासनाने घोषित केलेल्या टाळेबंदीच्या अनुषंगाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशातील बंधनकारक असणाऱ्या सूचना या प्रकरणीही लागू राहतील.

४. सदर शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग आणि महसूल व वन विभाग (मदत व पुनर्वसन प्रभाग) यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,



(विलास रा. थोरात)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र - परिशिष्ट- "अ"

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा. सभापती, विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ३) मा. अध्यक्ष, विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ५) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव
- ९) मा. राज्यमंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव
- १०) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- ११) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग मंत्रालय, मुंबई.
- १२) सचिव, सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई
- १४) संचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १५) आयुक्त, महानगरपालिका - (सर्व)
- १६) जिल्हाधिकारी - (सर्व)
- १७) पोलिस अधिक्षक - (सर्व)
- १८) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांच्यामार्फत सर्व संबंधित.
- १९) सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख
- २०) निवड नस्ती - सां.का.४

(शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण ८२२०/प्र.क्र. २२४/सां.का.४,
दि.११ ऑक्टोबर,२०२१ सोबतचे परिशिष्ट - अ)

परिशिष्ट -अ

भाग - १

बंदिस्त सभागृह

१. सभागृहात प्रवेश देताना थर्मल टेस्टद्वारे प्रेक्षकांच्या शारीरिक तापमानाची चाचणी घेऊनच प्रवेश देणे ही सभागृह व्यवस्थापनाची / आयोजकांची जबाबदारी असेल.
२. बंदिस्त सभागृहाच्या एकुण बैठक क्षमतेच्या ५० टक्के इतक्या मर्यादेपेक्षा प्रेक्षक संख्या जास्त असु नये.
३. बंदिस्त सभागृहातील व्यासपीठ व प्रेक्षकांमध्ये शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशानुसार सामाजिक अंतर राखणे (किमान ६ फुट) आवश्यक राहिल.
४. बैठक व्यवस्थेत सामाजिक अंतर राखणे आवश्यक राहिल.
५. बंदिस्त सभागृहातील सादरकर्त्या कलाकारांनी वेळोवेळी वैद्यकीय तपासणी करणे आवश्यक राहिल.
६. आरोग्य सेतू उपयोजन (ॲप) सुसंगत साधनांवर स्थापित (installed) करून ते दिवसभर सुरु ठेवावयाचे आहे. तसेच बालकलाकारां व्यतिरिक्त सर्व कलाकार / आयोजक व साहाय्यक कर्मचारी वर्गाचे संपूर्ण कोविड प्रतिबंधक लसीकरण (दोन डोस व दुसऱ्या डोस नंतर १४ दिवसांचा कालावधी पूर्ण झालेला असणे आवश्यक असेल.) झालेले असणे आवश्यक असेल. बाल कलाकारांची आरोग्य सेतू ॲप वरील आरोग्य स्थिती सुरक्षित असणे आवश्यक राहिल तसेच त्यांची आरोग्य दृष्ट्या वारंवार तपासणी होणे आवश्यक राहिल. तसेच प्रेक्षकांचे कोविड प्रतिबंधक लसीकरण झाले असणे अथवा आरोग्य सेतुवरील त्यांची आरोग्य स्थिती "सुरक्षित" अशी दर्शविलेली असणे आवश्यक राहिल.
७. सभागृहातील सर्व परिसर / खोल्या / प्रसाधन गृहे वेळोवेळी स्वच्छ करणेबाबत सभागृह व्यवस्थापनाने वेळापत्रक आखावे व प्रसाधन गृहांची वेळेवर स्वच्छता केल्याची खातरजमा करावी. तसेच, वेळोवेळी निर्जंतुकीकरण करण्यात यावे.
८. बंदिस्त सभागृहात उपस्थित सर्वांनी मास्क लावणे आवश्यक राहिल.
९. सभागृहातील कार्यक्रमाच्या वेळी वापरण्यात येणारे सर्व उपकरणांचे निर्जंतुकीकरण करणे आवश्यक आहे.
१०. कार्यक्रमासाठीची सहाय्यक कामे त्या-त्या कामांसाठी नेमून दिलेल्या व्यक्तींनीच करावीत.
११. कार्यक्रमासाठी लागणारी साधन-सामुग्री (संगीत व्यवस्था / लॅपटॉप / माईक / प्रकाश योजना इ.) जी कोण व्यक्ती हाताळणार असतील, त्यांनीच ती वापरावी याबाबत दक्षता घेण्यात यावी. शक्यतो ज्याने-त्याने स्वतःचीच साधनसामुग्री वापरावी.

१२. बंदिस्त सभागृहामध्ये रंगभूषाकाराची आवश्यकता असेल तर त्यांनी पीपीई कीट धारण करणे आवश्यक आहे.
१३. बंदिस्त सभागृहात प्रवेश करतेवेळी गर्दी होणार नाही याची दक्षता आयोजकांनी घेणे आवश्यक आहे. यास्तव, सुरक्षित अंतराबाबतच्या मानकांनुसार, प्रवेशद्वारे व समुचित ठिकाणी जमिनीवर खुणा आखण्यात याव्यात.
१४. कोणत्याही प्रेक्षकांना कलाकार कक्षात जाण्यास परवानगी नसेल.
१५. परिवास्तूच्या प्रवेशाच्या व निर्गमनाच्या मार्गावर तसेच सामाईक क्षेत्रांमध्ये, हात स्वच्छ करण्यासाठी प्राधान्याने हाताचा - स्पर्शरहित पध्दतीने घेता येणारे निर्जंतुक द्रव्य उपलब्ध ठेवावे.
१६. श्वसनविषयक शिष्टाचाराचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे. खोकताना / शिंकताना प्रत्येकाने स्वतःचे तोंड व नाक टिप कागदाने (टिशू पेपर) / हात रुमालाने / कोपराने पूर्णपणे झाकून घेणे आणि वापरलेल्या टिप कागदाची (टिशू पेपर) योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावणे आवश्यक आहे.
१७. सभागृहातील कार्यक्रम संपल्यानंतर सभागृहाचे निर्जंतुकीकरण करण्यात यावी.
१८. जनजागृतीचा भाग म्हणून सभागृहाच्या दर्शनी ठिकाणी कोविड - १९ च्या संबंधातील प्रतिबंधात्मक उपाय-योजनांवरील भिक्तीपत्रके / उभे फलक झळकविण्यासाठी उपाययोजना करण्यात याव्यात.
१९. सभागृह वातानुकुलीन असेल अशा ठिकाणी तापमान २४ ते ३० अंश सेल्सिअस या मर्यादेत असले पाहिजे.
२०. खाद्य व पेय पदार्थांच्या क्षेत्रामध्ये, शक्य असेल तेथे तेथे, अनेक विक्री केंद्रे उपलब्ध करून देण्यात यावीत. प्रत्येक विक्री केंद्रावर सुरक्षित अंतर राखण्यासाठी, जमिनीवर चिकट-पट्ट्या (स्टिकर) वापरून एक-रांग पद्धतीचा अवलंब करावयाचा आहे. केवळ आवेष्टित खाद्यपदार्थ व पेय पदार्थ यांनाच परवानगी देण्यात येईल. सभागृहाच्या/प्रेक्षागाराच्या आत खाद्यपदार्थांची व पेय पदार्थांची पोचवणी करण्यास मनाई करण्यात येईल.

आयोजक व कार्यक्रमासाठी सहाय्य करणारे कर्मचाऱ्यांसाठी मार्गदर्शन तत्वे

१. बंदिस्त सभागृहात काम करणा-या सर्व कर्मचा-यांनी कामाच्या ठिकाणी मास्क वापरणे बंधनकारक राहिल.
२. वयाने ज्येष्ठ कर्मचारी, गर्भवती महिला कर्मचारी, ज्यांची रोगप्रतिकारक क्षमता कमी आहे, असे कर्मचारी यांना ज्या ठिकाणी जास्त जनसंपर्क असलेल्या ठिकाणी कामासाठी नेमण्यात येऊ नये व त्यांची अधिकची काळजी घेण्यात यावी.
३. कामाच्या ठिकाणी अधिक सुरक्षिततेचा उपाय म्हणून सर्वांनी "आरोग्य सेतू" अॅपचा वापर करावा.
४. सर्व कर्मचा-यांनी आपल्या आरोग्याबाबत सजगता दाखवावी व आपल्या असणाऱ्या आजाराच्या तात्काळ व्यवस्थापनाच्या निदर्शनास आणावे.

भाग - २

बंदिस्त सभागृहाव्यतिरीक्त मोकळ्या जागेत आयोजित होणारे कार्यक्रम.

१. मोकळ्या जागेतील कार्यक्रमासाठी ६ ६ फुटांवर खुणा करुन त्यानुसार लोक बसण्याची / उभे रहाण्याची व्यवस्था करावी. त्यानुसार प्रेक्षक बसतील/ उभे राहतील, याची संयोजकांनी दक्षता घ्यावी. सादरीकरण करणा-या कलाकारांपासून प्रेक्षक कमीत कमी ०६ फुट अंतरावर असावेत.
२. कार्यक्रम/कला सादर होणाऱ्या ठिकाणी प्रेक्षकांना मास्क घालणे अनिवार्य राहिल.
३. बालकलाकारां व्यतिरिक्त सर्व कलाकार / कर्मचारी वर्गाचे संपूर्ण कोविड प्रतिबंधक लसीकरण (दोन डोस व दुसऱ्या डोस नंतर १४ दिवसांचा कालावधी पूर्ण झालेला असणे आवश्यक असेल.) झालेले असणे आवश्यक असेल. बाल कलाकारांची आरोग्य सेतू ऑप वरील आरोग्य स्थिती सुरक्षित असणे आवश्यक राहिल तसेच त्यांची आरोग्य दृष्ट्या वारंवार तपासणी होणे आवश्यक राहिल. तसेच प्रेक्षकांचे कोविड प्रतिबंधक लसीकरण झाले असणे अथवा आरोग्य सेतुवरील त्यांची आरोग्य स्थिती "सुरक्षित" अशी दर्शविलेली असणे आवश्यक राहिल.
४. थुंकी उत्पन्न करणारे पदार्थ जसे की तंबाखूजन्य पदार्थ व पान हे बाळगण्यास मनाई राहिल.
५. नशा आणणा-या पदार्थांचे / द्रव्यांचे सेवन करुन कार्यक्रमाच्या ठिकाणी येता येणार नाही.
६. थर्मल गन, सॅनिटायझर कार्यक्रमाच्या ठिकाणी असावेत, व आयोजकांनी तपासणी करुनच प्रवेश दयावा.
७. गर्दी नियंत्रणासाठी सुरक्षा व्यवस्था असावी.
८. मोकळे मैदान, रस्ता, खूले सभागृह, इत्यादी ठिकाणी कार्यक्रम होणार असल्यास, कार्यक्रम पाहण्यासाठी उभे राहणे अथवा बसणे याकरिता मार्किंग करावे.
९. ज्या ठिकाणी अनियंत्रित गर्दी आहे त्या ठिकाणी ध्वनी प्रदुषणविषयक नियम पाळून ध्वनीक्षेपकावरुन सूचना द्याव्यात.
१०. अनियंत्रित गर्दी व रस्त्यावरील कार्यक्रमांना स्थानिक प्रशासनाने योग्य ती काळजी घेऊन परवानगी द्यावी.
११. कार्यक्रमाच्या ठिकाणी खाद्यपदार्थ / पेये विक्रीस बंदी राहिल.
१२. कार्यक्रम सादरीकरण करण्यासाठी वापरण्यात येणारे नेपथ्य, प्रकाश व ध्वनी यंत्रणा, मंडप व मंडपाचे साहित्य, सजावट साहित्य यांचे निर्जंतुकीकरण करण्याची जबाबदारी संबंधित व्यक्तींची राहिल.
१३. "माझे कुटुंब माझी जबाबदारी" ला अनुसरुन शक्य असेल तेथे कार्यक्रमाच्या ठिकाणी कोरोना पार्श्वभूमीवर घ्यावयाची काळजी याबाबत ध्वनीफित तसेच संबंधित फलक लावावेत.

१४. उपरोक्त बाबत राज्य शासनाच्या महसूल व वन विभाग (आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पूनवर्सन) / सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांच्याकडून Break the Chain अंतर्गत वेळोवेळी प्रसिध्द करण्यात येणाऱ्या मार्गदर्शक तत्वांचे काढकोर पालन करणे बंधनकारक आहे.
१५. स्थानिक कोविड-१९ साथरोग परिस्थिती विचारात घेऊन जिल्हाधिकारी संबंधित शासकीय यंत्रणांशी विचारविनिमय करून उपरोक्त निर्बंधामध्ये वाढ करू शकतील.

--*-*-*-*-*-*